

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V. Báthory-utca 24. szám.
„Falu” Országos Földművelésügyi
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a n. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 35. szám.

Vasárnap, augusztus 23

Rendelet a betétek felszabadításáról, az aranypengőről, a garancia-szindikátusról és a földteherrendezésről.

A kormány augusztus hó 14-én négy nagyfontos-
ságu rendeletet adott ki. Közülük három a *belső pénzforgalmi korlátozások megszüntetésére*, a negyedik pedig a *földteherrendezési kiméleti idő három hónappal való meghosszabbítására* vonatkozik.

A *belső pénzforgalmi korlátozások megszünése* folytán a *bank- és takarékbetétek teljes egészükben felszabadultak*. Ezzel kapcsolatban a kormány a nagybankok-

kal és ipari vállalatokkal egyetemben ötven millió pengővel olyan kiegészítő szervezetet — *garancia-szindikátust* — léptetett életbe, melynek révén a betétek kifizetése akadálytalanul lebonyolítható lesz. Ha ugyanis valamilyik pénzintézetnek nem volna elegendő készpénze a jelentkező igények kielégítésére, a garancia-szindikátushoz fordul, mely rendelkezésére bocsátja a szükséges összegeket.

Gyorsasági verseny egy német lovasezredben.

A német lovasság sportünnepén szerepelt egy gyorsasági verseny is, amikor a katonáknak a közönség előtt kellett felöltözniök.
A vidám versenyt az nyerte meg, aki az öbresztő elhangzása után legelsőnek állott készen felnyergelt lóva előtt.

Remélhető azonban, hogy a betevők tartózkodni fognak beteteik ok nélkül való visszavonásáról és nem nehezítik meg a normális gazdasági életre való visszatérés útját. Arról is gondoskodott a kormány, hogy azok a betevők, akik beteteiket bizalommal meghagyják a pénzügyhatározatoknál, megfelelő jutalomban részesüljenek. Ebből a célból a takarékbetétek aranyértéke állapított meg. Minden takarékpénztári betét, valamint a felszabadítás után augusztus 31-ig elhelyezendő betét a jövőben aranyértékben fog fizetettüni, vagyis annyi pengőt fog kapni a betétes a betét kifizetésekor, amennyi megfelel a pengő törvényben meghatározott aranyértékének. 1 kg arany = 3840 pengő arányban. Augusztus 31-ig minden pengő egyenlő 1 aranypengővel, azután pedig a Nemzeti Bank naponta fogja közzétenni az aranypengő és a pengő közötti átszámítási kulcsot. Magának a pengő-értéknek szilárdságát és megalapozását ez az aranypengő a legkevésbé sem érinti, mert a Nemzeti Bank ezután is eleget fog tenni annak a legfőbb köteletségének, hogy a magyar pengőérték nemzetközi árfolyama fölött éberem őrökdjék. Remélhető tehát, hogy augusztus hó 31-e után is egy pengő egyenlő lesz egy aranypengővel.

A négy kormányrendelet főbb intézkedései itt következnek:

A bankbetétek felszabadítása.

Pénzügyhatározatok vagy hiteligyletekkel üzletszerűen foglalkozó egyéb cégek budapesti telepeinél vezetett folyószámlán vagy esekszámlán, továbbá e telepek által kiállított takarékbetét könyvön alapuló zárolt követelést az 1931. évi augusztus hó 17-ik napjától kezdve fel lehet mondani. Vidéken szék-hellyel bíró pénzügyhatározattal és céggel szemben fennálló folyószámlán, esekszámlán, vagy takarékbetét könyvön alapuló zárolt követelések, úgyszintén budapesti pénzügyhatározatok és cégek vidéki fiókjainál vezetett folyószámlán vagy esekszámlán, továbbá e fiókok által kiállított takarékbetét könyvön alapuló zárolt követelések az 1931. évi augusztus hó 21-ik napjától kezdve mondhatók fel. A felmondás ideje három nap, amelybe a felmondás közlésének napja nem számít be.

Ha a felek megállapodása a felmondást vagy a rendelkezési jogot az előző bekezdésben meghatározott mértékben túlmenően korlátozza, a felek megállapodása az irányadó. A felek megállapodásuktól eltérhetnek, kivéve folyószámlán vagy esekszámlán alapuló oly követelést tekintetben, amelyet határozott időre lekötöttek: ily követelésből a kikötött idő eltelté előtt kifizetést teljesíteni, vagy a jogosult egyéb rendelkezéssel (például átutalást) foganatosítani nem szabad.

A „Hanga” szövetkezeti központnál elhelyezett árnelvlegék a jelen rendelet szempontjából pénzügyhatározatnak elhelyezett betétekkel egy tekintet alá esnek, tehát felmondhatók.

A jelen rendelet hatálya alatt külföldi fizetési eszközben fizetéseket csak a Magyar Nemzeti Bank útján vagy hozzájárulásával szabad teljesíteni és pengő összegeket külföldi fizetési eszközre csak a Magyar Nemzeti Bank útján vagy hozzájárulásával szabad átváltani. (Vannak ugyanis a magyar pénzügyhatározatoknál valutabetétek is, például dollárbetétek, stb.)

Az aranypengő-rendelet.

A váltón, kereskedelmi utalványon, közraktári jegyen, esekben, folyószámlán, takarékbetét könyvön és általában kereskedelmi ügyleten vagy más magánjogi címen alapuló, a jelen rendelet életbelépése előtt pengőértékben meghatározott pénzköveteléseket a jelen rendelet életbelépésétől kezdve — egy pengőt egy aranypengővel számítva — aranypengőben meghatározottnak kell tekinteni.

A jelen rendelet életbelépése után keletkezett jogügyletben meghatározott pénzkövetelést aranypengőben meghatározottnak kell tekinteni, ha annak összege aranypengőben van kifejezve.

Pénzügyhatározatoknál betéti könyvre, folyószámlára vagy esekszámlára a jelen rendelet életbelépése után teljesített befizetéseken alapuló követeléseket — egy pengőt egy aranypengővel számítva — aranypengőben meghatározottnak kell tekinteni.

A jelen rendelet életbelépésétől kezdve a Magyar Nem-

zeti Bank pengőértékre szóló váltókat és közraktári zálogjegyet csak akkor fogadhat el leszámítolásra, ha a fizetendő összeg a váltón, illetve a közraktári zálogjegyen aranypengőben van kitéve.

Kézírállagra a Magyar Nemzeti Bank a jelen rendelet életbelépésétől kezdve kizárólag aranypengőben meghatározott kölcsönt (bambarkölcsönt) folyósíthat.

A jelen rendelet életbelépése előtt kivetett, vagy esedékkéssé vált, de még be nem fizetett közszolgáltatásokat — egy pengőt egy aranypengővel számítva — aranypengőben meghatározott közszolgáltatásoknak kell tekinteni. A jelen rendelet életbelépése után a közszolgáltatásokat az aranypengő értékének alapulvétele mellett aranypengőben kell megállapítani.

A közszolgálati alkalmazottak, a nyugdíjasok, özvegyek és árvák pengőértékben megállapított illetményeit és ellátási díjait, valamint egyéb szolgálati járandóságait, továbbá minden más pengőértékben megállapított nem magánjogi természetű köztartozást is — egy pengőt egy aranypengővel számítva — aranypengőben meghatározottnak kell tekinteni.

Azoknak a jelzálogjogoknak és egyéb jogoknak tekintetében, amelyeknek a telekkönyvbe, vagy más nyilvántartókönyvbe bejegyzését a jelen rendelet életbelépése előtt rendelték el, a bejegyzésben feltüntetett pengőösszeget — egy pengőt egy aranypengővel számítva — aranypengő-összegeknek kell tekinteni.

A jelen rendelet szerint aranypengőn 0.26315789 gramm finom aranyat kell érteni, amelynek egyenértékét a pengőérték törvényes fizetési eszközeiben kell megfizetni. Mindaddig, amíg a fizetendő egyenérték finom kilogrammonként 3760 pengőt meghalad, de 3840 pengőt nem ér el, egy aranypengő fejében egy pengőt kell törvényes fizetési eszközökben fizetni.

Egyelőre a tartozások teljesítésében — ideértve a közszolgáltatásokat is — egy aranypengőt egy pengővel kell számítani. A pénzügyminiszter rendelettel állapítja meg azt a napot, amelytől kezdve ez a szabály hatályát veszti. A pénzügyminiszter ezt az időpontot a jelen rendelet életbelépésétől számított tizenöt napnál távolabb eső napra nem teheti. Azután az aranypengőnek a pengőérték fizetési eszközeiben kifejezett azt az egyenértékét, amely a fizetések teljesítésében irányadó, a Magyar Nemzeti Bank állapítja meg.

A Magyar Nemzeti Bank az aranypengő egyenértékét naponta állapítja meg és teszi közzé a Budapesti Közlönyben a közzététel napjára szóló érvénnyel. Az egyenérték megállapítása a közzététel napját megelőző héten (hétféltől-szombatig) a londoni aranypiacon jegyzett legmagasabb árfolyárallag alapján történik.

A garanciabankról szóló rendelet.

A pénzügyminiszter a m. kir. államkincstár képviselőjében a szükségletnek megfelelő összegű üzletrészek átvételével részt vehet oly szövetkezet létesítésében, amelynek célja az, hogy a betéti üzletágat folytatott pénzügyhatározatok és ezek után iparcállatok részére váltóhiteleket nyújtson.

Az alapszabályok megállapításához és módosításához a pénzügyminiszter és igazságügyminiszter jóváhagyása szükséges.

A jelen rendelet szerint alakuló hitelintézethez a pénzügyminiszter kormánybiztost küldhet ki és hatáskörét rendelettel állapíthatja meg.

Három hónappal meghosszabbították a földteherrendezés kiméleti idejét.

A földteherrendezésre irányuló azokban az ügyekben, amelyekben az 1931. VIII. t.-c. 8. §-a alapján a teherrendezésre irányuló tárgyalás megindítását a jelen rendelet életbelépésének napjára a telekkönyvben már feljegyezték, a tárgyalás telekkönyvi feljegyzésének hatálya — hacsak az ingatlan időközben árverés útján el nem adatott — a feljegyzés hatályosságának kezdetétől számított három hónapot követő újabb három hónappal meghosszabbították.

Az ingatlan árverését a meghosszabbított határidő eltelté utáni hatánapra kell kitűzni, illetőleg elhalasztani.

Azokban az ügyekben, amelyekben a teherrendezésre irányuló tárgyalást a jelen rendelet életbelépésének napjára a telekkönyvben már feljegyezték, az érdekelték között kötött egyezség — hacsak a Földteherrendező Országos Bizottság az egységesség tárgyában előbb nem határoz — újabb 120 napig kötelezi a feleket.

A kibontakozás hete.

**Megkaptuk a száznegyven milliós külföldi kölcsönt.
Helyreállott a gazdasági élet rendje.**

Az augusztus hó 10-től, hétfőtől, az augusztus hó 15-ig, szombatig terjedő időszak a magyar politikai és gazdasági élet számára a súlyos helyzetből való kibontakozás előkészítését jelentette.

Az ipari és kereskedelmi köröket legelső sorban a külfölddel való fizetési forgalmat szabályozó rendelet foglalkoztatta. A rendelet ugyanis — mint ismeretes — a Nemzeti Bank engedélyéhez köti a külföldi pénznek (valutának), vagy más fizetési eszköznek külföldre való kivitelét, ami természetesen a külföldről vásárolt nyersanyagok, fegyvertárgyak és kész iparcikkek további zavartalan behozatalának biztosítását tette szükségessé. Megállapodás történt abban az irányban, hogy az iparvállalatok összeállítják egy hónapra szóló nyersanyag és fegyvertárgyszükségletüket, melynek ellenértékét a Nemzeti Bank, a kivánság fontossága és a rendelkezésre álló külföldi pénzkészlet szerint, kiutalni igyekszik. A fent idézett rendelet egy másik intézkedése alapján a kivitellel foglalkozó cégek a kivitelt árúért kapott külföldi pénzt — pengő ellenében — kötelesek beszállítani a Nemzeti Banknak. A mezőgazdasági cikkek kivételének megkönnyítése céljából a Nemzeti Bank megbizta a Magyar Mezőgazdasági Kivitel Intézetet azzal, hogy a kivitellel foglalkozó kereskedők kötelező valutabeszolgáltatási nyilatkozatát közvetlenül látta-mozhassa és kiadhassa az exportőröknek, akik csak e nyilatkozat birtokában vihetik át áruszállítványaikat a vámhatáron. Bizonyos könnyítésben részesültek az iparcikkek külföldön értékesítő kereskedői is. Természetesen ugy a kivitel, mint a behozatali forgalom sima lebonyolítása érdekében az alaprendelet további módosítása válik szükségessé. Ilyen irányú tárgyalások folyamatban vannak.

A pengővédelmi rendelkezéseket kiegészítették azzal is, hogy külföldi szülő postautalványt, csekkbefizetést, további intézkedésig, a postahivatalok nem fogadják el. Külföldre szülő csomagokat a vámközvetítő postahivatalokhoz kell terelni. Ez alól kivételt képeznek a háromszáz pengő értéket meg nem haladó, élelmiszert, élő állatot és könnyen romló anyagot tartalmazó csomagok.

A külföldi pénzforgalmat korlátozó rendelkezéseken kívül a közvélemény összességét az augusztus hó 14-ike után bekövetkező állapot foglalkoztatta. Eddig terjedt ugyanis a belföldi pénzforgalmat korlátozó intézkedések hatálya. A gazdasági érdekeltségek tanácskozásain az az egyöntetű felfogás alakult ki, hogy a korlátozó intézkedéseket meg kell szüntetni és augusztus hó 14-ike után fel kell szabadítani a bankbetéteket. Ettől az intézkedéstől várták ugyanis a napról-napra súlyosabbá váló nehézségek elhárítását és a normális gazdasági élet helyreállítását.

A 33-as bizottság ülései.

A kormány tagjai szünet nélkül a legbehatóbb tárgyalásokat folytatták a gazdasági élet vezető tényezőivel az augusztus hó 14-ike utáni helyzetről, majd megállapították a szükségessé váló intézkedéseket és augusztus hó 13-án a képviselőház és felsőház tagjaiból alakult, úgynevezett 33-as bizottság elé terjesztették a rendelettervezeteket. A bizottság titkos üléséről a következő hivatalos közlemény látott napvilágot:

A 33-as országos bizottság augusztus 13-án délelőtt ülést tartott, amelyen a kormány részéről Bethlen István gróf miniszterelnök, Wekerle Sándor pénzügyminiszter, Károlyi Gyula gróf külügyminiszter, Zsitvay Tibor igaz-

ságügyminiszter, Bud János kereskedelemügyi miniszter, Mayer János földművelésügyi miniszter, Ernst Sándor népjóléti és munkaügyi miniszter és a gazdasági minisztériumok államtitkárai vettek részt.

A bizottság tagjai Somssich László gróf kivételével, akit betegsége akadályozott a megjelenésben, teljes számban részt vettek az ülésen.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter közel háromórás beszédben teljes és átfogó tájékoztatást adott az ország pénzügyi és gazdasági helyzetéről. Részletesen ismertette azokat az intézkedéseket, amelyeket a kormány az államháztartás egyensúlyának feltétlen biztosítása érdekében tenni kíván. Ismertette továbbá az államkincstár minden irányú kötelezettségeit, valamint a betétekre vonatkozólag augusztus 15-étől kezdődőleg teendő intézkedéseket és a kiadandó egyéb gazdasági irányú rendelkezéseket is.

Bethlen István gróf miniszterelnök politikai szempontból világította meg a felmerült kérdéseket.

A délutáni ülésen a bizottság tárgyalás alá vette a kormány által kiadandó négy rendeletet, amelyek a betétekre vonatkozólag augusztus 15-étől kezdődőleg teendő intézkedésekről, továbbá a pengőértékben megállapított pénztartozások aranypengőben való meghatározásáról, egy közérdekű hitelközvetítő intézet létesítéséről és végül a földteherrendezés előmozdítására szükséges intézkedésekkel kapcsolatos árverési határidő meghosszabbításáról szólnak.

A bizottság mind a négy rendeletet részleteiben is letárgyalta, s azokat a bizottság által ajánlott módosításokkal elfogadta.

Másnap, augusztus hó 14-én, a bizottság tovább folytatta tanácskozásait. Erről az ülésről a következő hivatalos közlemény számolt be:

A 33-as országos bizottság augusztus hó 14-ikén tartott délelőtti ülésében részletesen tárgyalta Wekerle Sándor pénzügyminiszter előző napon előterjesztett államháztartási expozéját. A pénzügyminiszter bejelentette a bizottságnak, hogy az ötmilliós fontos külföldi kölcsön aláírásának megtörténtéről telefonértesítést kapott. A dél-

Német államférfiak Rómában.

Középen Mussolini miniszterelnök, balra tőle Brijnning német kancellár, jobbra Curtius és Grandi külügyminiszterek a római pályaudvaron.

Barát, mint közlekedési rendőr.

Északamerikában, Detroit városban, a vasárnapi misék annyira látogatottak, hogy az egyre-másra érkező autók forgalmi nehézségeket okoznak. Mint képiünkön látható, egy fiatal barát vállalkozott arra, hogy vasárnaponként az autóforgalmat irányítja.

utáni ülésen a pénzügyminiszter expozéja alapján a bizottság részletes és beható vita alá vette a kormány előterjesztett terveit és javaslatait.

Létrejött a külföldi kölcsön-szerződés.

A 33-as bizottság augusztus hó 14-iki ülésen jelentette be Wekerle Sándor pénzügyminiszter azt a nagyfotosságu eseményt, hogy az ötmillió-fontos külföldi kölcsön megszerzésére irányuló és hosszú ideig tartó tárgyalások eredményre vezettek. A kölcsön megszerzéséről a következő párisi távirat adott pontos tájékoztatást:

„A magyar követségen augusztus hó 14-én, délután létrejött a magyar kincstári jegyek kibocsátására vonatkozó megegyezés. A kibocsátásban Magyarország (tudniillik a magyar bankok), Franciaország, Svájc, Hollandia és Olaszország vesz részt. A kibocsátás összege ötmillió font sterling (száznegyven millió pengő), amelynek legnagyobb részét Franciaország jegyezte. A kincstári jegyek egy év múlva járnak le.“

A külföldi sajtó élénk figyelmet szentelt a magyar kölcsöntárgyalások sikeres befejezésének. Az a tény, — írja egy angol lap — hogy a franciák hajlandók résztvenni e magyar kölcsön kibocsátásában és hajlandók a Németországban levő hiteleket meghosszabbítani, a békülékenyebb szellem jele. Ez a szellem Párisban mind erősebben kezd érvényesülni a volt ellenséges országokkal való barátságos viszony helyreállításának érdekében. Egy másik angol lap azt írja, hogy az új hitel a magyar kormány iránti bizalom tanujele, amely — mint a magyarok büszkén állapíthatják meg — az egész tíz éven át változatlan maradt, mialatt máshol mindenütt szakadatlan politikai változások folytak és ez a bizalom fényesen hozzájárulhat az ország nyugalmanak a helyreállításához. Kiemelik azt is, hogy míg Németországnak nem sikerült kölcsönt kapni, Magyarország hozzájutott.

Felszabadult a belföldi pénzforgalom.

Miután az ötmillió fontos kölcsönt a kormány megkapta és így a Nemzeti Banknak elég külföldi pénz áll rendelkezésére, elérkezett az ideje annak, hogy a belföldi pénzforgalmi korlátozások hatálytalantíttassanak. A 33-as bizottság hozzájárult a kormány által előterjesztett rendeletekhez, melyek a Budapesti Közlöny (hivatalos lap)

augusztus hó 14-én kiadott számában megjelentek. (A négy nagyfotosságu rendeletet lapunk vezető helyén közöljük.)

Meg kell állapítani, hogy a rövidlejáratu külföldi kölcsön sikere és a belföldi pénzforgalmat korlátozó intézkedések felfüggesztése, végül az eladósodott gazdák érdekében tett intézkedés általános és teljes megnyugvást keltett a közönség körében. A bizalom és a biztonság érzése visszatért és az a meggyőződés lett urrá, hogy most már a gazdasági élet normális rendje rövidesen helyreáll és csak mint emlék marad meg az egy hónapig tartó belső pénzkorlátozások súlyos kellemetlenségeket okozó időszak. A belső pénzforgalom felszabadítás után mindenki a kormány elhatározásait várja az állami költségvetés helyreállítására, a pénzügyi helyzet teljes megszüldítésére, a külső pénzforgalmi korlátozások lebontására nézve, továbbá a közvélemény feszült érdeklődéssel néz ama program elé, mely hivatva lesz az ország lakosságának, de mindenekelőtt a legsúlyosabb viszonyok közt vergődő földmivestársadalomnak rettenetes sorsán nyitni. A rossz termés és a mezőgazdasági termékek áresése folytán beállott katasztrófa elhárítása, az éhínség elé néző törpebirtokosság és mezőgazdasági munkásság megsegítése: a legsürgősebb kormányfeladat.

Megbukott az ezüstpénz-rejtgetés.

A kibontakozás hetét, az elkerülhetetlen nehézségeken kívül, a bizonytalanság érzése és az ebből táplálkozó képtelen, rémlátó, sőt rosszindulatu híresztelések özöne kísérte és nem sok hitlere találtak azok, akik bizták a kibontakozás sikerében és az ország vezetőinek erőfeszítéseiben. Ezt a megriadt hangulatot használták fel aztán egyesek arra, hogy hitvány kis pecsenyéjüket megsütögethessék. A zavarosban halászatgatók egyik csoportja buzgón terjesztette azt a hihetetlen gyorsasággal elterjedt ostobaságot, hogy a papírpénzt lebélyegzik, de az ezüstpénzt békén hagyják; mások ismét azt rebesgették, hogy a papírpénz elértéktelenedik, ezzel szemben az ezüstpénz értéke nem veszt el. A rövidlátóknak nem jutott eszébe, hogy egy darab ezüstpengő ezüstértéke legfeljebb 16—18 fillerre rug és esetleges pénzromlás esetén az ezüstpénz értéke csakugy veszt, mint a másik. A begyulladt emberek azonban mohón elkezdtek gyűjteni az ezüstpénzt, nem kis öröme azoknak a csirkefogóknak, akik egy darab tíz pengős papírpénzért csak nyolc-kilenc darab ezüstpengőt adtak. A váltópénz hirtelen eltűnése súlyos zavarokat okozott a fizetési forgalomban. Se szeri, se száma azoknak a kellemetlenségeknek, lármás vitáknak és súlyosabb összetűzéseknek, melyek a piacokon, villamosokon, üzletekben és kávéházakban lezajlottak. Végre is a Nemzeti Bank, valamint több fővárosi bank korlátlan mennyiségben felváltotta a papírpénzt, mire a pengő-örület egyszerre összeomlott. Egyébként a fővárosi rendőrség is szigorú intézkedéseket léptetett életbe. A vizsgálatok során le is fogtak néhány pengőgüzt.

Felbukkannak a valutaüzérek.

A külföldi pénzforgalmat korlátozó intézkedések folytán ismét megjelentek a porondon a régebbi időkből jól ismert valutaüzérek. Külföldi pénzt ezidőszerint csak a Nemzeti Bank engedélyével és kellő indokolás alapján lehet kapni. Ezt a korlátozást használják ki egyesek arra, hogy a törvény megkerülésével jogtalan haszonhoz jussanak. Baleket is lehet találni. Akad megriadt ember, aki hajlandó drágán, a hivatalos árfolyamon jóval felül dollárt, vagy más idegen pénzt vásárolni, csak hogy a pengőtől szabaduljon. Akad olyan is, aki pénzt minden áron külföldön akarja elkölteni. Külföldi utra pedig a Nemzeti Banktól keveset kap. Hogy mindezzel az országnak árt, azzal mitsem törődik. A rendőrség, természetesen, mindent

elkövet az értékcsempészs és valutaüzerkedés megakadályozására. A határállomásokon a határkirendeltségek végzik a szigorú ellenőrzést. A budapesti rendőrség pedig valutarázsiákat tart. A feljelentések és tettenérések során máris több embert lefűleltek és nyomban lefolytatták ellenük az eljárást. *Glück* Jakobot harmincnapra elzárásra ítélték és 300 dollárját elkobozták. *Kovácsy* Emil és *Schultheis* Sándort ugyancsak egy-egy hónapi elzárásra ítélték és elkobozták *Kovácsy* Emil 6500 dollárját (körülbelül 37.000 pengő!).

Árdrágító törekvések.

Beszámolónk nem volna teljes, ha figyelmen kívül hagynánk a zavarosban halászók harmadik csoportját: az árdrágító törekvések előfutárjait. Akadtak belföldi gyárak, sőt egész szakmák, melyek az iparcikkék árát jelentősen felemelték, továbbá megszigorították az eladási feltételeket oly módon, hogy készpénzfizetést követelnek. Ezek a jogosulatlan törekvések abból táplálkoznak, hogy a külföldi fizetési forgalmat korlátozó intézkedések folytán az árubeszerzés folyamata lassabb és nehezebb lesz, áruhiány fog tehát mutatkozni. Az árdrágítók sorában legelsőnek a textilipar jelentkezett, mely máris tíz százalékkal növelte az árakat. Drágult továbbá a kristályszóda, mosópor, kenőszappan, ólom, szén és még több más cikk. A magyar sajtó erőteljesen az árdrágító törekvések ellen foglal állást és súlyos szavakban bélyegzi meg a nyomorúság vámszedőit. Arról értesülünk, hogy a kormány e felháborító törekvésekkel szembeállítja a *kartell-törvény idevágó rendelkezéseit* és a kereskedelmi minisztérium a legnagyobb szigorral fogja alkalmazni a törvényt az árdrágítók ellen.

Apponyi Albert a valutaletét mozgalom élén.

A *nemzeti valutaletét mozgalom* rendkívül sokat nyert jelentőségében azzal az örömdetes ténnyel, hogy Apponyi Albert gróf elvállalta az alakítandó nagybizottság elnökségét. Augusztus hó 13-án Apponyi gróf megbeszélést hívott össze a mozgalom ügyében, a gazdasági és társadalmi élet vezető egyéniségeinek bevonásával. A megbeszélésen a bizottság elnökévé Apponyi Albert gróft, társelnökül *Szterényi* József bárót választották meg. Apponyi gróf augusztus hó 14-én a sajtó képviselői előtt ismertette a mozgalom célját. A nemzeti valutát, a pengőt, a társadalom minden rétegéből eredő érték-letételek kell alátámasztani — mondotta. — Nem elég a kormány akciója, *szükség van a társadalom megszervezésére is*. Arra kérte a sajtót, hogy pártkülönbség nélkül álljon a mozgalom mellé. Reméli, hogy rövid időn belül kibontakozik az egészen nagyarányú akció.

Itt említjük meg, hogy a mozgalom céljaira állandóan érkeznek adományok.

Elpusztítják a gyapottermés egy részét Amerikában.

Newyorki jelentés szerint a gyapot árának világiaci áresése nagy izgalmat okozott a gyapotültetvényesek körében. Az utóbbi napokban már olyan alacsony árak voltak érvényben, amilyenekre harminc év óta nem volt példa. A nagy áruhányas arra készítette *Mississippi* állam kormányzóját, hogy sürgőnyt küldött valamennyi amerikai állam kormányzójának, amelyben azt javasolja, *szólítsák fel az ültetvényeseket a termelés korlátozására, amelyet úgy lehetne a legradikálisabban elérni, ha az ültetvényesek minden harmadik gyapoteserjét a földjükön elpusztítanának*. Ezáltal elérnék, hogy a jelenlegi 15,584,000 bálás rekordtermés tízmillió bálára csökkenne. Ehhez a javaslathoz a *Farmer Board* (Gazdaszövetség) is csatlakozott.

NEURASTHÉNIÁJÁT,

ischiasát, zsábáját, valamint mindennemű ideges bántalmát, ér- és anyagcsere zavarait csak **eredeti gallspachi Zeileis** gyógy móddal kezeltesse, amellyel Zeileis Gallspachban és orvoskövetői az egész világon a betegek százezeit gyógyították már meg.

Eredeti gallspachi Zeileis

géppel gyógykezel:

Dr. Blechner Barna orvos, **Andrássy-ut 52.** (Oktogonnál.)

Kezelés eseténként 3.— P.

Aláírták a magyar-román kereskedelmi szerződést.

A *magyar-román* kereskedelmi szerződést *Szinajában* augusztus hó 12-én aláírták. Mint ismeretes Magyarország és Románia között ma is van kereskedelmi szerződés. Ez legtöbb kedvezéses megállapodás, mert a korábban létrejött tarifaszereződés életbeléptetése annakidején bizonyos függőben maradt kérdések miatt elmaradt. Most néhány hete ismét megindultak a tárgyalások, amelyeknek középpontjában a magyar kivitelű törekvések elfogadása, román részről pedig többek között a *felénk irányuló fahozzatot és az állattranszító ügye állott*. Néhány nap előtt a tárgyalást félbeszakították és a magyar delegáció megbízottja Budapestre érkezett a szükséges utasítások átvételére, azokra a kérdésekre vonatkozóan, amelyek a tárgyalás során felmerültek. Sikerült is az összes kérdéseket tisztázni és sor kerülhetett az új szerződés aláírására.

Az új szerződésben *Románia* az állat-transzítóforgalmat teljesen szabadon bonyolíthatja le, a román területre és épületfa exportjánál pedig kedvezményes elbánást élvez. *Ezzel szemben Magyarország jelentékeny rammérsékletet kap néhány iparcikkre vonatkozólag, amelyek számára van piaca a magyar iparnak Romániában*. Az új szerződés a legtöbb kedvezmény klauzuláján alapul és mind a két kormány életbeléptetheti a szerződést, mielőtt még a két ország parlamentjei jóváhagynák azt.

Másfél millió földtulajdonos volt 1930-ban hazánkban.

A *Statisztikai Hivatal* közzétette a magyarországi birtokmegoszlás *mult évi adatait*, egybevetve azokat az 1925. évi adatokkal. A számok szerint hazánkban a birtokok egész területe 15,9 millió hold, a birtokosok száma pedig ez alatt az öt év alatt 1,138,981 főről 1,597,646 főre növekedett. Öt év alatt tehát mintegy 460,000 új birtokos lépett be Magyarországon a birtokosok sorába.

Számszerint legnagyobb a növekedés az egy holdnál kisebb birtokok csoportjában, ahol 1925-ben 281,499 birtokost számoltak meg, 1930-ban pedig 551,714 birtokost. Egy és két hold közötti birtokosaink száma 184,605 főről 277,391 főre emelkedett. Két és három hold között 1925-ben 117,702 birtokosunk volt, a mult érben már 148,691. Három és öt hold között 135,692 birtokos helyett most 164,588 birtokost számláltak meg. Öt és tíz hold között 1925-ben 181,173 birtokos tartozott, most pedig 200,341. A közép-birtokosok száma egészen ezer holdig minden egyes kategóriában emelkedett és csak 1000 holdnál nagyobb birtokosaink számában találunk némi apadást. Itt a birtokosok száma 1961 főről 1644 főre esett.

Természetesen nem lehet az egész öt éves változást a birtokreform számlájára írni. Mégis kétségtelen, hogy ezalatt az öt év alatt olyan új birtokosréteg jelentkezett az ország termelőelemei között, amelyet a természetű birtokpollika jutott földtulajdonhoz, ha mindjárt azok nagyobb részénél ez az új tulajdon meglehetősen szerény mértékű is. A többinek a megszerezése már a magángazdaság keretei között fog lejátszódni.

A buza ára ismét hanyatlott.

Mult heti számunkban annak a reményünknek adtunk kifejezést — a határidőpiac megnyitásának árjegyző adataira támaszkodva — hogy a buza áresése megállott. Sajnos ez az állapot nem bizonyult tartósnak és az elmúlt héten állandó árhullámnak voltunk tanúi. Egy hét árait szembeállítva egymással, a következő lesújtó képet kapjuk:

Augusztus hó 10-én a 80 kilogrammos tiszavidéki buza métermázsájáért a *készárupiacon* 11.75—12.50 pengőt jegyeztek, boletta nélkül. Ezzel szemben augusztus hó 17-én már csak 9.80—10.15 pengőt fizettek; az áresés tehát 1.95—2.35 pengőre rug métermázsánként.

Augusztus hó 10-én, a határidőpiac megnyitásának napján, a legjobb minőségű búzát métermázsánként *decemberi szállításra* 13.70—13.72, *jövő évi márciusi szállításra pedig* 15.34—15.35 pengővel jegyezték. Ezzel szemben augusztus hó 17-én ugyanezt a buzafajtát *decemberi szállításra már csak* 11.30—11.32, *jövő évi márciusi szállításra pedig* 12.40—12.42 pengővel jegyezték. Az áresés a *decemberi búzánál* 2.40, a *márciusinál métermázsánként* 2.94 pengő.

Mindez arra vall, hogy a határidőpiac megnyitásához, illetőleg a Nemzeti Bank által újból folyósított varrás

hitelekhez fűzött remények nem váltak valóra. Nagyon valószínű, hogy a kedvezőtlen áralakulást a pénzforgalmi korlátozások, az általános helyzet, a tartózkodó külföldi kereslet, a kedvezőtlen külföldi hírek és a gazdák részéről megnyilvánuló erős kínálat okozza. Sajnos, nem valószínű, hogy a gabonaneműek árában rövid időn belül jelentékeny javulás álhasson be.

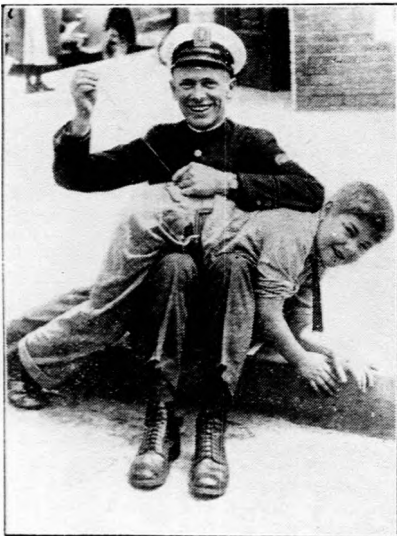
A külföldi keresletet lanyhítja az a hír is, hogy az *oroszk augusztustól októberig egy millió tonna hajóúrt béreltek a dömping-buza elszállítására*. Az idei orosz buzakivitelt a jelek szerint rendkívül nagy lesz és ez természetesen tartózkodásra készíti a gabonabehozatalra szoruló államokat, melyek inkább vásárolják a potom áron kínált, rabszolgákkal termelt orosz búzát, mint a középeurópai országok gazdái által magas termelőköltségekkel előállított kenyérmagvakat.

Itt említjük meg, hogy *Romániában* az elmúlt héten olyan árat kínáltak a kitünő bánáti búzáért, melyre száz esztendő óta nem volt példa. A megszállott *Temesvár* gabonatözsdején *150 leit, öt pengőt* kínáltak a buza métermázsájáért. Ez az ár bizonyosan elnémitja azokat, akik nálunk a boletta ellen hadakoznak.

A Hoover-terv kapcsán felfüggesztették Magyarországon jóvátételi kötelezettségét is.

A Hoover-féle ismeretes moratóriumterv végrehajtásának részleteit megállapító szakértői bizottság augusztus hó 11-én tartotta záróülését. Sikerült teljes megegyezést elérni a Németország által teljesítendő fizetéseket érintő rendelkezésekre, továbbá az Angliának, Franciaországnak és Olaszországnak járó szövetséges háborús adósságok, valamint a Cseh-Szlovákiaival Hágában kötött egyezmény alapján járó fizetések felfüggesztésének módzataira nézve.

Ugyancsak megegyeztek *elvileg aziránt is, hogy a Magyarország által a párizsi 1930 április 28-i s Bulgária által a hágai 1930 január 20-i egyezmények alapján teljesítendő fizetéseket felfüggesztik.*

Mi mindent csinál egy amerikai rendőr?

Az amerikai rendőr mindenféle tekintetben a járőrök rendelkezésére áll. Képpinkén például egy inas elszakadt nadrágját varrja meg.

E két országgal kötött egyezményekkel kapcsolatban módosításokra van szükség, mert e fizetések teljes felfüggesztése bizonyos szerződésekkel járó fizetések felfüggesztésére vezetne, amelyek a Hoover-javaslat szerint nem volnának érintendők. Ezért a bizottság elvileg megállapodott abban, hogy a *párizsi egyezmény által felállított alapoknak járó fizetések a Hoover-féle moratórium-év folyamán is teljesítendők*. A Bulgária esetében szükséges módosításokra nézve a tárgyalások tovább folynak.

*

Lakatos Gyula országgyűlési képviselő, a kérdés legalaposabb ismerője, a következőképpen magyarázta meg a londoni állásfoglalást:

— Magyarország jóvátételi kötelezettségeit a következő évekre nézve nem a párizsi egyezmény, hanem a korábbi *genfi egyezmények* írják elő. Mindezek ellenére, kétségtelennek látszik előttem, hogy a Hoover-féle egyévi moratórium Magyarország jóvátételi kötelezettségeire is vonatkozik. *Ennek folytán az 1931. évre esedékes, körülbelül nyolcmillió aranykorona fizetésének kötelezettsége felfüggesztetik, illetve egy évre kitolódik.*

— A *párizsi egyezmény* szabályozza azokat a fizetési kötelezettségeket is, amelyeket az utódállamok és egyes egyes magyar állampolgárokkal szemben vállaltak a békeszerződés szerint, egyes állampolgárokat illető igények rendezése fejében. Nézetem szerint ezekre a fizetésekre a Hoover-féle moratórium nem vonatkozik, mint-hogy azok nem állammal szemben, hanem egyes állampolgárokkal szemben vállalt kötelezettségek. Azt hiszem, így értelmezendő a londoni bizottság határozata is, amely a moratórium hatálya alól kiveszi a *párizsi egyezmény szerint egyes alapok javára teljesítendő fizetéseket*. Nagyon méltánytalan is volna, ha az államok közötti moratórium egyes állampolgárok igényeinek csorbulására vezetne.

A Hoover-terv gyakorlati eredménye egyébként abban áll, hogy *Németország július elsején kezdődő tizenkét hónapon keresztül 1.593,676.260 márka fizetésétől szabadul, amely összeget 1933-tól kezdődőleg tíz egyenlő*

évi részletben három százalékos kamattal lesz kötelek letörleszteni. A szünév alatt is fizetendők lesznek a Dawes- és Young-kölcsönök kamatai, valamint az Egyesült Államok polgárainak a Mixed Claims Commission döntései alapján járó kártérítési összegek, a belga márkaegység után járó részletek, együttvéve körülbelül kétszázmillió márka. A tárgyalások alapjául az 1931. június 6-án kötött francia-amerikai megállapodások szolgáltak.

A Hoover-terv végrehajtásához csupán Jugoszlávia nem járult hozzá. Kijelentette, hogy csak abban az esetben adja meg hozzájárulását, ha az európai jegybankoktól nagyobb kölcsönt kap.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Komoly pénzügyi nehézségek Angliában.

Az angol költségvetés hatalmas hiányának eltüntetése és vele együtt az angol pénznek, a *fontsterlingnek* megerősítése, nehéz feladat elé állította az angol munkáspárti kormányt. A rendkívüli takarékosági bizottság, melyet a helyzet tanulmányozására és javaslatételre kiküldöttek, nagyon kemény intézkedéseket ajánl a válság elhárítására. Többek közt a munkanélküli segélyek jelentékeny leszállítását javasolja, mely ellen természetesen a szociáldemokrata szakszervezetek erőteljesen tiltakoznak és a munkáskormány helyzete velük szemben valóban nehéz. A szociáldemokraták a válság megoldását a vagyonnal rendelkező osztályok erőteljesebb megadóztatásával kívánják elérni és tiltakoznak ellene, hogy két millió nyolcszáz ezer főnyi segélyezett munkanélküli hetenként folyósított járandóságát lefaragják. A kormány a deficit egy részét a hadikölcsönkötvények kamatainak leszállításával tervezi eltüntetni. Anglia ugyanis az egyetlen ország, ahol a hadikölcsönkötvények százsázalékos értéküket megtartották és a kötvények kamatszolgáltatása óriási terhet ró a kincstárra. Az államháztartás egyensúlyának biztosítására állandóan komoly tanácskozások folynak. A kormány végleges javaslatai és állásfoglalása még nem ismeretesek; egyelőre csak a polgári és a munkáspárti sajtó hadakozik egymással a komoly helyzetből való kibontakozás módjai felől. Jellemző egyébként a mai válságos időkre, hogy a hatalmas Anglia is komoly nehézségekkel küzd.

A francia miniszterek ősszel mennek Berlinbe.

Németországban lassanként visszatér a normális élet. A kormány erőlyes intézkedései, továbbá a német nép fegyelmzettése, elhárították a pénzérték összeomlásának veszélyét és minden nap meghozza egy-egy kivételes intézkedés megszüntetését. A birodalmi bank a váltóleszámitolási kamatlábat 15%-ról 10%-ra, a kézizálog (lombard) kölcsönök kamatlábat pedig 20%-ról 15%-ra szállította le. Természetesen ez a magas kamatláb is csak átmeneti és a birodalmi bank mindent elkövet, hogy a kamatláb további leszállítását mihamarabb lehetővé tegye. A német kormány jelenlegi fáradozásai arra irányulnak, hogy a körülbelül három milliárd márka összegű külföldi rövidlejáratu hitelt a hitelező bankárok meghosszabbítsák. Az erre irányuló tárgyalások meglehetősen hosszadalmasak, mert a külföldi és a német törvények különbözősége sok nehézségeket okoz a biztosítékok kérdésében. A tanácskozások egyébként Bazelben folynak és minden remény megvan reá, hogy sikerrel befejeződnek.

A német kormány meghívta Laval francia miniszterelnököt, Briand külügyminisztert és Flandin pénzügyminisztert Berlinbe, hogy a Párisban megkezdett megbeszéléseket a német-francia politikai közeledés ügyében folytassák. A francia kormány, Briand külügyminiszter gyengékedése miatt, közölte a német kormányval, hogy a német miniszterek párisi látogatását, csak ősszel, a genfi népszövetségi gyűlés után lesz módjában visszaadni.

MEZŐGAZDASÁG

A tarlórépa termeléséről.

Nem csoda, hogy a mai megnehezült viszonyok között a gazdaember azon gondolkozik, hogyan lehetne egy és ugyanazon talajon évente kétszer aratni. Sokan gondolkoznak ezen, annyival is inkább, mert látják, hogy a kertészek egy és ugyanazon talajon évente 3—4 féle növényt is tudnak termesztetni, ami a gazdaságokban sem volna éppen lehetetlenség, ha az esőt úgy tudnánk szabályozni, amint a kertész, aki akkor öntözi növényeit, amikor arra éppen szükség van. A nagy Alföld azonban, sajnos, csapadékszegényebb, semhogy a tarlóba elvetett növény biztosan kifejlődhetne, de csak kissé csapadékdusabb vidéken a kétszeres terméssel érdemes kísérletezni, mert erre a célra egyebek mellett érdemes alkalmas a tarlórépa is, rendkívül rövid, 6—8 hetes tenyészidejével. Aratás után azonnal szántani és vetni kell. Magzsükségele kát. holdanként 0.6—1.2 kg. és így a kísérlet akkor se jár veszteséggel, ha nem sikerül. Ha ellenben sikerül, nem is remélt nagy hasznot ad. Természetes, hogy megművelése a közönséges répával teljesen egyező, sőt a szuperfoszfátot és a csilisalétrot is jobban meghálálja, mert nagyigényű buza után következik. Az alkalmazott szuperfoszfát, ha netalán a répa nem sikerül, nem vesz kárba, mert az utána következő, akár őszi, akár tavaszi, növény okvetlenül megtéríti azt. Megművelése és ápolása egyezik a tavaszi répával, de tudni kell a tarlórépáról, hogy az nem tartható el télire olyan sokáig, mint a tavaszi répa, miért is mindig a tél első felében kell feleltetni.

(—csy.)

Parlagon heverő földek.

Írta: kiskéri Tóth Béla főjegyző.

Ki hinné el? És mégis úgy van, Csonka-Magyarország területén parlagon hever sok ezer hold föld. Olyk községben 100, másikkban 500, de van ahol ezer hold nem hoz annyi jövedelmet, amennyiből adóját ki lehetne fizetni. Nos, nem szántóföldekről, hanem legelőkről van szó.

Miért nem hajtának e területek reális hasznót? A közlegelő — mondjuk — 500 hold. Ezen a területen észszerű gazdálkodás mellett táplálékot kell találnia 500 darab számos marhának. A legelőre kijár tényleg 200 darab. Miért? A legelő elhanyagolt voltánál fogva, meg azért, mert nincs kellőképp fásítva, az évnék csak 4—5 hónapjában legeltethető, azontul nincs rajta fű, de van gaz és a forró nyári hónapokban kiég.

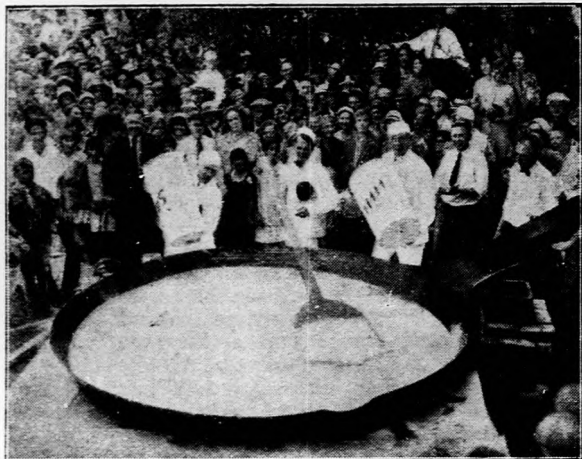
Az okszerűen kezelt legelőt — különösen a száraz, esőszegény Alföldön — be kell fásítani. A fátlan legelőn tavasszal meleg, nedves időben van ugyan egy kis legelő, de az év 8 hónapjában kietlen, kiégett terület.

Egy hold földön elfér 10 m. sor és tótávolságra ültetve, 1500 fa, ilyen ültetés mellett a fű elegendő levegőt és napfényt kap, viszont elegendő árnyékot is ahhoz, hogy ki ne égjen, de a köztesben bátran legeltetni is lehet. Ha már most 25 évig csak a galyfát számítjuk, azontul pedig 50 éves turnusban 180 köbméter tűzifát, ez 300 holdnál évi 24.000 P jövedelemnek felel meg.

„Baromfítető-készülék“-kel

egy perc alatt tömhet és a fulladás ki van zárva és a jóság nem törődik. Sok időt nyer és könnyedén dolgozhat. Olcsó. Ha tiz libát kitömött, már megtérült az ára. Kérje a 2. sz. árjegyzéket ingyen. Cím: KUGLER SÁNDOR, MAKÓ.

A világ legnagyobb tojásrántottája.

Kép egy németországi népiünnepélyről, amikor az óriási pala-esintásütőben három szakács izesíti a tojásrántottát.

hozzászámítva a beárnyékolt legelő majd egész éven át legeltethető, bő füvének értékét.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a silány legelők következtében a nem istállózott gyenge marhaállomány a javított és fásított legelőn, vagy annak legeltetésre ki nem használható részén természetett takarmány utján feljavul, ennek következtében sulyban gyarapodik, nagyobb értéket képvisel, bővebben tejel, egészségesebb, sulyosabb ivadékok hoz világra, tehát a legelők feljavítása nyomán mindenütt jövedelemtöbblet, vagyoni szaporulat mutatkozik. Ez a vagyoni szaporulat, jövedelemtöbblet azonban a közbirtok, vagy közvagyonban részes polgárok zsebébe folyik, alkalmas azok életszínvonalának és adófizetőképességének emelésére. Az olyan község, amely saját birtokának jövedelméből kiadásait fedezni képes, vagyis lakossága jómódú, nem szorul állami támogatásra, ennek folyománya, hogy az így felszabadult összegeket az állam a vagyontalan közületek hathatósabb támogatására fordíthatja, így következik be az egyéni jólétén keresztül a közjólét és végeredménykép itt mutatkozik az állam érdeke.

Vajon olyan gazdagok vagyunk mi, magyarok, hogy minden oldalról megcsonkított hazánk ily jövedelmi forrást csak úgy, nemtörődömséggel nélkülözhet? Megfelelkezünk arról, mily óriási jövedelemtöbbletről mondunk le, mily sok pénz maradna az országban, ha csak a termelt famennyiséget nem kell importálnunk? Szabad nekünk külkereskedelmi mérlegünket nemtörődömséggel rontani?

Védjük állatainkat a legyek ellen!

Irta: Szekeres László.

Mindannyian tudjuk, hogy a légy a nyári nagy melegben mennyire kellemetlen embernek s állatnak egyaránt, mégis kevés gazda ismeri azokat a gazdasági kártételeket, amelyeket a legyek okoznak. A sebek elnyüvesedésének s emberi nyavalyák terjedésének igen gyakran a légy az okozója. Ezek azonban mégis csak ritkábban fordulnak elő. Sokkal nagyobb gazdasági kár származik abból, hogy a legyek a nyári nagy melegben különben is elbágyadt állatainkat csipésikkel állandóan nyugtalanítják. Hozzáértő gazdák kiszámították azt, hogy mennyivel több tejet termelnek, vagy mennyivel jobban gyarapodnak azok az állatok, amelyeket nyáron át legyektől védett istállóban

tartottak. Már pedig a nyári időszakban — különösen fürdőhelyek közelében — szép kis összeget tesz ki a tejszőkés miatt elmaradó haszon, mert amint a megfigyelők leírják, az ilyen legyek által nyugtalanított tehén sokszor 1 literrel is kevesebb tejet termel, mint a legytől védettek. Saját érdekében cselekszik tehát a gazda, ha nem nézi tétlenül a legyek garázdálkodását.

A védekezés kétféle lehet. Vagy a legyeket igyekszik a gazda elpusztítani, vagy pedig az istállóját rendezi be úgy, hogy ott a legyek nem szeretnek tartózkodni. A legyek elpusztítására lehet légyfogóenyvet használni, amelyet házilag is elő lehet állítani. Ma már üzletekben is olcsón árusítanak jó légyfogókat. Sőt sok régi házban megtalálható ma is a légyfogó ecetes üveg, amelyből a legyek nem tudnak visszarepülni. Szoktak az istállóban lábosban kirakni formalinos tejet is, amelytől a legyek szintén elpusztulnak. Az utóbbi években permetező anyagokat is hoztak forgalomba, amelyeket szőlőpermetező géppel is el lehet porlasztani. Ezek azonban csak akkor hatnak, ha a permet a légy testével érintkezik. Házilag is előállíthatja a permetanyagot a ház asszonya oly módon, hogy 1 liter víz és 1 liter petroleum keverékében 10 deka házi szappant felold és a keverékhez tesz még 1 deci formalint.

Természetesen előnyösebb, ha nincs szükségünk ezekre a védekezési eljárásokra, amit azáltal érünk el, ha a fejlődő álcák idejében elpusztítjuk. Ezért az istállóból kihordott trágyát irtassuk le jól és érett trágyával fedjük be. Ilyen módon az álcából nem tudnak a legyek kifejlődni, hanem ott pusztulnak el. Szokásos még az istálló ajtófélfájára légyseprüket erősíteni, melyeknek az a céljuk, hogy bemenetelkor az állatokat végigsimitván, a legyeket az ajtón kívül tartja. Az ilyen seprűt zsuppból, vagy nyírágból szokták készíteni. Mindezek az eljárások persze csak akkor vezetnek eredményre, ha a szomszédok is irtják az álcákat és pusztítják a rajzó legyeket. Ellenkező esetben a szomszédok trágyatelepének és istállóinak legyei elárasztják a mi állatainkat is.

Éppen ez okból ajánlható az a másik eljárás, amikor az istállóját úgy rendezi be a gazda, hogy ott legyek nem szeretnek tartózkodni. Közismert például, hogy a legyek a huzatot és a sötétet nem szeretik. Megállapították továbbá azt is, hogy a legyek a kékiüvegen át besűrűdő fényt nem szeretik. Erre a tapasztalatra támaszkodva tehetősebb gazdák kék üveggel vagatták be istállójuk ablakait a nyár folyamára s az eredménnyel igen meg voltak elégedve, mert az állatok jobban hiztak és több tejet adtak. Pár év alatt igen elterjedtek ezek a kéklakos istállók és igen ajánlhatjuk mindenkinek. Üvegre azonban keveseknek telik, azért lehet ezt helyettesíteni úgy, hogy kék festékkel bemeszeljük az istálló ablakait. Ilyen kék festéket házilag is elő lehet állítani a jól ismert kékitőből a következő módon: 100 liter vízben feloldunk 5 kg. meszet, ehhez meleg állapotában hozzáteszünk 6 kg. timsót, ha pedig már kihült, még fél kg. kékitőt adunk hozzá. Tanácsos ezzel a keverékkel nemcsak az ablakokat, hanem a falakat és az ajtófélfákat is bemeszelní. Nem drága és egyszerű eljárás; aki megpróbálta, az minden esztendőben megismételte. Ha hasznos ez az eljárás a nagyobb gazdaságokban, miért ne lehetne hasznos a kisgazda istállójában is?

APRÓ JÓTANÁCSOK.

A buza árára, értékesítést lehetőségére mindinkább nagyobb befolyással van annak sikérminősége. Ma a malmok előzetes sikérvizsgálat alapján vásárolnak. Tavaly általában gyenge volt a sikér, ami legtöbb esetben a kései aratásban lelte magyarázatát. Ugyanaz a buza, mely korán aratva kintinő sikérminőséget és magas sikértartalmat mutatott fel, késő aratva jelentékenyen kevesebb sikért tartalmazott s minősége is szentelt.

Amely fényűző dolog nem kizárni a tarlóról való cséplés lehetőségét, ugyanily hiba, — mellőzve az asztagolást — kizárólag a tarlóról való cséplésre alapítanunk a termék betakarítását. Utóbbi módnak már sok gazda megadta az árát s talaly is igen sok esetben lehetett megállapítani, hogy, eltekintve a csirázási kártól, a sikérromlás egyik okozója az asztagolás elmulasztása volt, amidőn heteken át volt kitéve napnak és esőnek keresztelben a buza.

Aratás után, ahogy elgereblyéztük a tarlót, buktassuk le azt sürgősen, de legalább is tárcsázzuk meg. A tarlóbuktatást végezzük sekélyen, boronáljuk le a szántást vagy tárcsázást, ezzel megőrizzük a talaj nedvességét s biztosítjuk eképpen a gyomok kikelését. Minél jobban kizöldül a lebuktató tarló, annál sikeresebb a gyomok irtása. Természetesen nem szabad bevárni, amíg ezután a gyomok magba mennének, hanem ezt megelőzőleg az ugaroló szántással forgatjuk le s pusztítjuk el azokat. Ha a gazda ceruzát vesz kezébe, könnyen kiszámíthatja, hogy ez a legelősebb gyomirtás; minden esetre olcsóbb és tökéletesebb, mint amikor kénytelenek vagyunk kézzel és acatolóval irtani a gyomot a vetésekből.

Most van az ideje annak, hogy a korai burgonyákban az egészséges táblarészeket a jövő évi vetőgumó előállítására szempontjából kijelöljük s az egészséges tövek közül a beteg és csenevész töveket eltávolítsuk.

A tarlójárás idején nem szükséges abrakot adni a sertéseknek. A tarló feltérése után a nyáron feldzó kocáknak a legelőn kívül $\frac{1}{2}$ —1 kg. abrakot is célszerű adni. A szoptatók koca kapjon annyi félkilogramm abrakot, mint ahány malacot felnevel. A legelőre, annak minősége szerint, $\frac{1}{2}$ —1 kg. abrakot lehet levonásba hozni, de a tarló is csak addig pótolja a sertés abrakját, amíg talál rajta hulladékkalaszt az állat. Ha tehát már felszedte a sertés a hulladékokat, siessünk a tarlót lebuktatni, mert a tarlólegelő a legdrágább módja a legeltetésnek.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

56.6 kilogramm tejet ad naponta a „Puccos“.

Az évi tejhozam tekintetében Magyarországon a rekordot az év elejéig *Döry Frigyes* paradicsompusztai tehénészetének *Ruca 100* nevű szimmentáli tehene tartotta, amely háromszázhatvanöt nap alatt 15.897 kilogramm tejet adott. Ennek a csodálatos teljesítményű tehének legnagyobb napi tejhozama 53.8 kilogramm volt. Ezt az eredményt ez év tavaszán felülmulta *Döry László* kisdorogi tehénészetének *Ira* nevű tevére szimmentáli tehene, amelynek legnagyobb tejhozama 54.7 kilogramm volt, 4.5 százalék tejszírral. Ez a kimagasló eredmény most legutóbb szintén második helyre került, amennyiben *Döry Frigyes* paradicsompusztai tehénészetének *Puccos* nevű szimmentáli tehene 56.6 kilogramm napi legmagasabb tejhozamával új rekordot állított fel.

A Tisza jobbpartján a károk a termelés folytatását veszélyeztetik.

A *Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara* legutolsó választmányi ülés behatóan foglalkozott a Borsod-Gömör, Abauj, Zemplén és Heves vármegye alsó részén elszenvedett elemi károkkal és kárfelvétel alapján megállapította, hogy az *ősi vetésterületek 200.000 holdon annyira tönkrementek, hogy az átlagtermés egy mázsa, az is 53—65 kilogramm hektoliter súlyu, tehát nemcsak vetésre, de emberi táplálkozásra is alkalmatlan.* Minthogy a tavaszlak és kapások a három hónap óta tartó szárazság következtében szintén minimális termést adnak, az előző évek elemi csapásai pedig a gazdaközönség teherbírást teljesen kimerítették, a kársújtott vidékeken nemcsak a gazdák és munkások megélhetése van veszélyeztetve, de tekintettel a vetőmag teljes hiányára, továbbá arra, hogy a hitel forrásai teljesen eldugultak, a termelés folytatása is veszélyeztetve van. A kamara több ízben fordult a kormányhoz, kölcsön vetőbuzát, kenyérgabonát, adófelmentési halasztást, továbbá azt is kérve, hogy az akciókölcsezők hosszabbítottassanak meg, mivel a gazdaközönség fizetőképessége annyira meg van támadva, hogy egy általános moratórium is megokolt volna.

Sörärpa-kiállítás Sopronban.

A *sopronmegyei gazdasági egyesület* szeptember hó 2-án *sörärpakiállítást és vásárt* rendez a kereskedelmi és iparkamara helyiségeiben. A kiállítás alkalmat nyújt a Dunántúl valamennyi nagy- és kistermelőjének a sörärpatermés minőségi összehasonlítására, előmozdítja a termelés fejlesztésére irányuló törekvéseket s ezzel kapcsolatosan a jobb értékesítési lehetőségeket.

Átszervezik az Országos Tejszövetkezeti Központot.

Az utóbbi időben mindenféle hírek láttak napvilágot az *Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ*ról. A hírek szerint a Szövetségnek a földművelésügyi kormány több mint nyolc millió pengővel volna érdekelve és a Szövetség üzemeltetése súlyos veszteséget mutat, úgy hogy kormánybiztos kiküldése vált szükségessé, akinek legelső intézkedése a vezető elmozdítása volt. Illetékes helyről nyert felvilágosításaink szerint nem felel meg a valóságnak az az állítás, mintha a földművelésügyi minisztérium az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központnál 8—9 millió pengővel volna érdekelve. Tévés az állítás is, mintha az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központnál hét millió pengős deficitet állapítottak volna meg. Nem felel meg a valóságnak az sem, mintha *Düsing Miksa* vezérigazgatót állásától felfüggesztették volna. Nem fedi a tényeket az az állítás sem, hogy az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ *Tolnay Pál* miniszteri tanácsos személyében kormánybiztost kldtek volna ki. A fenti valótlan állításokkal szemben tény az, hogy az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ *átszervezése mutatkozott szükségesnek* és e munkálatok megindítása végett küldetett ki *Tolnay Pál* miniszteri tanácsos a Tejszövetkezeti Központ *Düsing Miksa* vezérigazgató pedig, aki már évek óta nem vette igénybe szabadságát, ez alkalommal csupán szabadságra távozott.

A győri bérlő-nagygyűlés.

A *győri bérlő-nagygyűlésen* közel ezer főnyi kis-, közép- és nagybérlő jött össze Nagyboldogasszony napján Veszprém-, Sopron-, Komárom-, Moson- és Győrmezőből. *Csikrándi Ernő* országgyűlési képviselő szerint kívánatos volna a földberek 40—60 százalékos mérséklése az 1923 előtti nivóra, egyéves fizetési haladék a bérlőknek adók, földbér-, áru-, eszköz- és gépszámlákra, akciós hitelekre egyaránt. Boletmentes vetőbuza természetben visszaadás mellett; a jégkárak azonnali kifizetése, tőzegalom mielőbbi juttatása, ojtóanyagok árának leszállítása, *Farkas Dénes* a buzatermés jutalomnapását elhibáztottak tartja. Helyesebb lenne a nyílt gabonamonopólium, mely meglepéseket kizárna. Az állattenyésztésre kellene minden erőt fordítani. Ha a benzin, olaj stb. árát le nem törk, az összes traktorok, gépek le fognak állni. *Felsőöri Nagy Pál* vármegyei

A legújabb rekordostobaság.

Berlinben egy angol táncos megállás és pihenő nélkül egyfolytában 270 órát (tizenny és fél napot) táncolt, mielőtt háromszáz táncosnője volt. Ezzel új világrekordot állított fel. Képünk a táncost a tizenkettedik napon ábrázolja. Mivel azonban ezt a derék embert pénzért mutatgatták élmes emberek, szó férhet a rekord igazságához.

béregyeztető bizottságokat sürget. A boletta csakis a termelőé, a bérlőé lehet, amíg az önköltség alatt áll a világgiazi ár. *Mező-őrsi Végh Antal* a földreform során juttatottak részére minden kedvezmény megadását kéri, enélkül tizezrek fogják otthagyni „új barázdáikat”. *Mille Géza* kamarai főtitkár a tizenhét „pápai bérlőpontot” olvassa fel és indokolja. *Glaser Géza* az idej szomorú agrártermelési mérleget tárja fel. Megállapítja, hogy a rejtett jövedelmek, a részvénytársaságok nem adóznak egyenlő mértékkel. *Vitéz Vámosi Ferenc* bérlő kimutatja, hogy egy darab 100 kilogrammos hizott sertés után Győr város 23—28 pengő költséget okoz. *Weiszberger Mihály* az állatárak romlása ellen kér védelmet, vendéglőben, mézárósnál mégis milyen drága a hus, péknél a kenyér. *Susinszki György, Káldy János, Faragó György, Pátkai Lajos, Róth Árpád* kéri, hogy az 50 holdon aluli kishérletekre terjesszék ki az 50 aranykoronás kat. tiszta jövedelmekre vonatkozó kedvezményt. A tavalyi 33 százalékos vázgyonválság juttatott földek árát most 66 százalékkal mérsékeljék, hiszen inségvetőmag, inségkenyérakelő fog a télen kelleni. A boletta senkinek sem használt. Ezután elhatározták, hogy a győri és pápai bérlőpontokat hatalmas küldöttség fogja átnyújtani a kormánynak.

Baltazár Dezső huszéves püspöki jubileuma. *Baltazár Dezső* tiszántúli református püspök augusztus hó 15-én ülte püspökségének huszéves évfordulóját. A szép jubileum alkalmából a Tiszántul református társadalma meleg ünneplésben részesítette szeretett püspökét.

Állami sofförtanfolyam a fővárosban. Szeptember 9-én este fél hét órákor állami gépjárművezetői tanfolyam nyílik Budapesten a Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (VIII., József-körút 6.). A tanfolyamra már megkezdődött a jelentkezés. Beiratkozni lehet mindennap délelőtt 9—1-ig az intézet igazgatósági irodájában.

Magyar atléták győzelme az olaszok fölött. Augusztus hó 9-én Budapesten, a Hungária sporttelepen, mérkőztek Magyarország atlétái a legkiválóbb olasz versenyzőkkel. A mindvégig izgalmas és szép viadalból Magyarország csapata került ki győztesen, mert tizenegyi versenyszám közül a magyar atléták nyolc számban győztek; az olaszok hat győzelmet arattak. Pontszámokban 78:64 arányban győzött a magyar atléták gárdája Olaszország atlétái fölött.

Magyar ember feltalálta a mesterséges lávát, amely a legjobb utépitő anyag. *Komlós Dezső* budapesti mérnök korszakalkotó találmánnyal lépett a napokban a világ elé. Komlós hosszabb kísérletezés után feltalálta a legjobb utépitési anyagnak, a *lávakőnek mesterséges uton való előállítását*. A nagy horderejű találmányt *Komlós Angliában, Brixtonban*, mutatta be a legkiválóbb angol utépitő szakembereknek, akiknek a találmány annyira megnyerte a tetszését, hogy azonnal megvásárolták. Az angol utépitők szindikátust alapítottak, amely az egész világon szabadalmaztatja a magyar feltaláló nagyszerű munkáját.

Kénes melegvíz tört fel Nagyatádon. A Nagyatádon végzett próbafúrások eredményeként a napokban ötszázötven méter mélységből 40 fok meleg kénes víz tört elő. A forrás igen bővízi és a víz kitűnő gyógyhatással bír. A község a fúrást folytatja.

Százhetvenezzer küldemény tünt el két hónap alatt a szovjet-postán. Lengyel jelentés szerint a szovjet hatóságok az orosz posta teljes átszervezésével foglalkoznak. Az átszervezésre az szolgálta okot, hogy június és július hónapban nem kevesebb, mint százhetvenezzer postai küldemény tünt el a szovjet postások kezén. Augusztus elsején, egy nap alatt a postahivatalokban haterkétszáz levelet és kétezerháromszáz újságot loptak el. Az elveszett postai küldeményekért a szovjetkincstárnak kellett kártérítést fizetnie a felek részére.

Házvezetőnői állást keres vidékre

magánosnál, intelligens, 40 éves özvegy nő. Hoffmann Lipótné, Kispest, Eggert-utca 28.

Kétség.

*Jaj, kicifrázott tarka álmok,
Miért nem jöttök, mire vártok?*

*Százhuru lelkem muzsikája,
Érkezétek remegve várja.*

*Jöttök-e vigan, aranyosan?
Gyöngyösen, szilaj mámorosan,*

*Hoztok-e virágot, rózsákat?
Szent megnyugvást s vigabb nótákat?*

*Szálltok-e majd diadalmasan?
Magasan büszkén, hatalmasan?*

*Vagy lehulltok busan a rögre?
S én sirni fogok mindörökre . . .*

Irtá: VARGA PÉTER (Verseny.)

Részeg cseh vámörök gyalázták Magyarországot Hidasnémétin. *Hidasnéméti* községben, amely a trianoni magyar-cseh határon fekszik, cseh vámkirendeltség is székel és a cseh hivatalnokok szabadon járhatnak a községben. Augusztus 12-én *Smolik* és *Stefan* ceslák vámtisztek alaposan berugtak az egyik hidasnéméti korcsmában s ittas állapotban a fűtcán *szidalmazni kezdtek Magyarországot*. A járókelő becsületes magyaroknak sem kellett több; nekimentek a két pemáknak és alaposan helyben hagyták őket. A csendörörs a gyalázkodó cseh fináncokat bekisérte és megindította ellenük az eljárást.

Borral oltották a tüzet egy olasz faluban. Az Ancona mellett levő *Piccoli* nevű olasz faluban a napokban tüz ütött ki az egyik gazda portáján. A lángok hamarosan átcsaptak a szomszédos házakra is s mire a tüzoltók megérkeztek, már az egész utca lángban állott. A tüzveszedelmet növelte az a körülmény, hogy a szárazságban a falu kutjai kiapadtak s a tüzoltók nem bírták oltani a tüzet. A veszedelmes helyzetben a gazdák kigurították pénzükjükből a boroshordókat és *borral oltották el a tüzet*.

Sulyvan elítelték a vétkes mohácsi tisztviselőket. Baranya vármegye közigazgatási bizottságának választmánya két napig tartó tárgyalás után, augusztus hó 12-én ítélkezett a mohácsi tisztviselők feyelmi ügyében. A feyelmi választmány *Margitai Lajos dr.* polgármestert hivatali mulasztásért ezer pengő pénzbüntetésre ítélte. *Bánovits* Sándor városi pénztárost hivatali mulasztásban mondották ki bűnösnek s ezért a szolgálatból való felmentésre ítelték. Ugyancsak felmentették a szolgálattól *Verebi József* városi ellenőrt. *Herger József* városi főszámvevőt hivatali mulasztások miatt az előlépéstől két évre való elvonásra ítelték, *Bánovics* Mária számtisztet pedig kétszáz pengő pénzbüntetéssel sújtották. *Papp* Ferenc városi alszámvevőt felmentették az ellene emelt vád és következményei alól.

Meg akartak zsarolni egy földbirtokost. Még július hó 28-án *Wittmann* Mihály nagyszentjánosi földbirtokos névtelen levelet kapott, amelyben felszólították, hogy néhány napon belül kétezer pengőt helyezzen el a *gönyűi* ut mentén levő megjelölt villanyoszlop tövében, mert máskülönbön agyonlövik. *Wittmann* a jelzett helyre levelet tett, amelyben kérte a zsarolót, hogy az összeg lefizetésére adjon halasztást, mert pénzét a bankzárlat miatt nem veheti fel. Az ismeretlen zsaroló erre újból levelet küldött *Wittmann*nak, melyben augusztus 7-ig halasztást adott, azzal a kikötéssel, hogy a *pézt a budaörsi postahivatatalba küldje el*. *Wittmann* a levél alapján feljelentést tett a rendőrségen s amikor az ismeretlen egyén a budaörsi postahivatatalban megjelent, hogy a kétezer pengőt felvegye, a *csendőörök elfogták*. Az igazolatásnál kiderült, hogy a fenyegető levelet *Korács* Lajos kazánfűtő irtá, akit *Wittmann* nemrégiben bocsátott el szolgálatából. Kovácsot a csendőörök letartóztatták.

Vajta vasutállomás neve ezután Pálfa-Vajta. Pálfa tolnamegyei község feliratot intézett a magyar királyi államvasutakhoz, hogy a községhez közel eső Vajta vasutállomás nevét Pálfa-Vajta névre változtassa át. Az államvasutak igazgatósága eleget tett a község kérelmének és az állomás nevét Pálfa-Vajtára változtatta át, csupán arra kérte a községet, hogy a névváltozással járó költségeket viselje, amit a községi képviselőtestület egyhanguan elfogadott.

Rálőtt a leányra, majd agyonlőtte magát a kikoszarzott udvarló. Halállal végződő szerelmi dráma játszódott le augusztus 11-én este a fővárosban, ahol a Géza-utca 7. számú házban Faragó Bertalan asztalossegéd rálőtt Kiczor Mária munkásleányra, majd pedig agyonlőtte magát. Faragó hosszabb ideig ostromolta szerelmével Kiczor Máriát, aki az Első Tillyai Kazettagyárnál volt alkalmazásban. A leány nem hallgatott Faragó szőpvevására, mert már más legénynek ígérte kezét. Augusztus 11-én este Faragó ismét megjelent a leány lakásán és kérelmét kezdte. Amikor a leány most is kocsart adott, Faragó revolvert rántott és közvetlen közelből a leányra lőtt, majd pedig maga ellen fordította a fegyvert és mellbelőtte magát. Kiczor Máriát a golyó csak könnyebben sebesítette meg, Faragó azonban néhány perc után meghalt.

Árvíz Kinában. Európai fogalmakkal alig mérhető rettenetes árvízkatasztrófa érte a közeli hetekben a kínai birodalmat. A sok esőzés következtében a Jang-Cse-Kiang folyam kilépett medréből és mintegy harmincezer négyzetkilométer nagyságu területet árasztott el. Az árvíz következtében négy millió lakóház pusztult el és huszonhárom millió ember vált földönfutóvá. Száz év óta nem volt ilyen árvíz Kinában. Az áldozatok száma egyelőre felbecsülhetetlen. A termésben okozott kár több millió fontra jut.

Eleségért könyörögnek a kiéhezett golyák. Érdekes látványban volt részük az örökényi és kunszentmiklósi gazdáknak. Tömegesen jelentek meg a községekben kiéhezett golyák, amelyek nem félnek az emberektől, hanem — mintegy könyörögve — földre lapulnak a gazdák előtt. A kiéhezett golyák már repülni sem tudnak a gyöngösetől. A vidék ugyanis még tavaly tele volt vadzikkal, ahol a golyák bőven találtak élelmet; az idén azonban a csatornázás és a nagy szárazság lecsapolta a vizenyős helyeket és a golyák nem találnak táplálékra.

Ringó száru buzakalász.

*Szép álmaim, szép reményeim,
Valamikor régen,
Messze, messze kalandoztak,
Vágyón az alvóan.*

*Ott lakott egy szőke leány,
Zöldablakos házába,
Valamikor ő volt az én
Szívem ideálja.*

*Nem ismertem közletről,
Nem is szólaltam vele.
Csak úgy láttam, ha az utam
Házuk előtt méne.*

*Aranyszőke volt a haja,
Azurkék a szeme,
Hőfehér volt a szép arca,
Ringó virág teste.*

*S mert őt láttam a kék égen,
Aranyló mezőbe,
Lángbetűkkel így írtam fel
Képet a szívembe:*

*Ringószáru buzakalász,
Aranymászál teste,
Csillagos ég kis rokona,
Buzavirág szeme.*

Írta: VÖRÖS VINCE. (Kisbicsérd.)

Majom a mikrofon előtt.

A philadelphiai (Északamerika) rádióleadó állomás mikrofonja elé nemrégiben egy hároméves csimpánzi ültettek, mely zongorán eljátszott néhány futamot, majd a maga hangjával meglepően jól utánozta a csecsemősirást és zongorakiséret mellett „énekel”. A szokatlan rádió-műsorszám igen nagy érdeklődést keltett. Képünk a népszerű „előadót” ábrázolja.

Kilenevenkilenc éves korában csipett be először egy gazda.

Sári András kilenevenkilenc éves hajdusámsóni gazda a napokban a debreceni vásár után alaposan felöntött a garatra és a mulatozás hevében olyan zene-bonát csapott, hogy rendőrnök kellett a vig öreget bezáratni a kapitányságra. A rendőrségen azután kioktatták és megdorgálták az öreget, hogy ilyen idős korban mégsem kellene már annyira becsipni, hogy ne tudjon magával. András gazda megígérte, hogy ezentul vigyáz magára; mert annak ellenére, hogy majdnem százesztendő, eddig még sohasem gyürte le az ital, pedig szereti a szőlő levét már vagy nyolevan éve. Most sem tudja, hogy történt meg vele a szegyen, és mennyit íhatott, hogy odalett tőle . . .

Tizenhat év után életelt adott magáról egy hadifogoly. Nagy József haleszi földmives, még 1915-ben, mint a 29. honvéddalgezered katonája került az orosz harc-térre, ahol az egyik ütközet után eltűnt. Nagy orosz fogságba került és most, tizenhat esztendő után, levelet irt szüleinek, amelyben tudatja velük, hogy Nizsnij-Novgorodban lakik és sora elég jól megy.

Meghalt a félméteres vízben. Pinczel György 23 éves illői asztalossegéd augusztus hó 11-én a gyömrői strandfürdőben fürdött. A sok fürdőző között Pinczel egyszerre csak eltűnt, de eltűnését csak később vették észre, mert a parti örök éppen abban az időben három fuldoklót mentettek ki a vízből. Mire Pinczelle rátaláltak, a sekély — félméteres — vízben feküdt holtan. Az asztalossegéd halálát szívészélhűdés okozta.

Két suhanc agyonvert egy tanítót. Gödér Antal jenőpusztai tanítót Jászkarajenőn a napokban két ismeretlen suhanc orvul megtámadta és agyba-főbe verte. A súlyosan sérült tanítót be-szállították a szolnoki kórházba, ahol sérüléseibe belehalt. A csendőrség erőlyesen nyomoz a gyilkosok után.

Agy- és szívérélmesezesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azáltal, hogy a béltartalmat kiméletesen távolítja el. Tudományos tapasztalatok kétségtelenné tették, hogy a Ferenc József víz számos féldoldali hűdésben fekvő betegnél is megtette a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést okozott. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Apagyilkos házaspár. Ifj. Ribár Imre vaskuti gazdálkodó és felesége augusztus hó 11-ére virradó éjszaka lakásukon meggyilkolták idősebb Ribár Imre gazdálkodót, Ribár Imre édesapját. A fiatalok és az öreg gazda között napirenden voltak a torzszokások s az örökség miatt állandóan veszekedett a család. Augusztus hó 10-én este is összeszólalkoztak s a vita hevében ifjabb Ribár kapával ment az apjának és fejbeverte az öreg embert. A menyecske tüzelte férjét s Ribár addig ütötte verte apját, míg az öreg meg nem halt. A gyilkosság után a házaspár el akarta ásní a holttestet, de a szomszédok észre vették és értesítették a csendőroket, akik mindkettőjüket letartóztatták.

Bejelentette öngyilkosságát a szerelmes csordás. Mészáros Pál 17 éves nagykorúsi csordáslegény augusztus 11-én Dűzs Imre feketel tanyáján legeltette a marhákat. Estefelé Mészáros rászólt a közelben levő libapásztor fiára, hogy őrizze egy ideig a marhákat, mert ő most lemegy az itatóhoz és felakasztja magát. A libapásztor gyerek elvállalta az állatok őrzését és nevezett Mészáros szavain, mire a csordáslegény elverte és elballagott a legelőről. Mészáros a tanyai kúthoz ment, ahol a kútágásra felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már halott volt. Tettét szerelmi bánatában követte el.

AZ ELSŐ EGZAMEN.

ELBESZÉLÉS. Irta FÖLDES GÉZA.

Azt mondják, a fiatalember életében a legnehezebb vizsga az érettségi. Így tudom ezt én is, mert a későbbi vizsgálataim mind csekélységek voltak emellett. Tehát őszintén bevallhatom, hogy az érettségim nagyon megizzadtam.

Ez azonban csak olyan közönséges langymelegség volt ahhoz képest, mikor nekem azokat a tudományokat kellett számon kérni, amelyeket én tanítottam azt a kis tanítványaimnak.

Még ma is végig szalad a hideg a hátamon, ha arra gondolok.

A diplomámon még meg sem száradt a tinta, amikor — ahogy nálunk szokták mondani — „kenyérre léptem”.

Minek elgesszem, hogy ez a kenyér nem volt túlságosan fehér. Nem érdekel ez mást. És ezután én sem akarom az én kedves olvasóim szívét érzékeny hurok pengetésével elszomorítani.

De miért is cselekedném én ezt? Hiszen az élet olyan szép. Még a Biblia is azt tanítja: kedves a kínok között is.

S ha az ezt fiatal ember nézi, miért ne találná szépek még a tanítósorsban is? De hát a kezdet nehézségeit másutt is le kell küzdeni.

S hogy ezeket a kezdetnehézségeket könnyebben küzdhessem le, nyakamba vettem a falut, hogy a vezetőikkel és a közönséggel megismerkedhessek. Egy kis barátságos beszélgetésre ide is, oda is betértem.

És akárkihez mentem, mindenütt barátságosan fogadtak. Ez arra mifelénk nem is szokott másképpen megesni.

Meg kell azonban vallanom, hogy akárkinek az ajtóját nyitottam ki, előbb végig kellett hallgatnom, hogy a megboldogult tisztelt elődöm milyen kiváló férfiú volt. Hyem! többet tán az egész földgolyó is hozoz.

S ha az utcán találkoztam valakivel, nem az időjárásról esett szó, hanem a megboldogult rektorról.

— Derék egy ember vala! Mindéig kemény karimájú kalapot viselt.

— Hát belőlem nem lesz soha derék ember, mert én a puha kalapot szeretem.

— Pedig a keményvel sokkal könnyebben lehet köszönni.

Ebből aztán könnyen megérthettem, hogy itt a tanítónak az az első kötelessége, hogy az embereket megcsévegelje.

Ez nem is okozott nekem semmi gondot, mert az ember megbecsülést a szülőházából hoztam ide a falumba. Ettől tehát nem volt semmi félnivalóm.

De a beszélgetés és a visszaemlékezés mindig azzal végződött, hogy a boldogult rektorok a tanítványai az egész vármegyében a legtöbbet tudtak s mikor leckéjüket felmondták, olyan hangosan beszéltek, hogy azt még a harmadik szomszédban is meg lehetett hallani.

— Mi lesz velem, édes jó Istenem! — töprengtettem magamban — hiszen az én tanítványaim nem kiabálnak, hanem rendesen beszélnek. Ha kérdezem, úgy felelnek, mintha beszélgetnék. És ime, megboldogult elődöm iskolájában úgy kiabáltak, hogy még a tanfelügyelő ur füle is bedugult, mikor itt járt.

Ezer gond s még több gyötrelmem. Éreztem, hogy a faluban veszedelemben a tekintélyem. Süllyedek a zajgó tengeren és nem látom azt a Jézust, aki le tudná csillapítani ezt a tengerzajtást.

És a tenger háborgása még hatalmasabb hullámokat vert mióta Nagy János bíró uram iskolaszéki tag mivoltában megtisztelte a látogatásával az iskolámat.

A pátriárkák hatalmas tekintélyével lépett be az iskolámba és menten eszembe juttatta csekély mivoltomat.

— No tanító ur, hadd látom, mire haladtak tanítványai a tudomány kis kertjében? — és megállott az első padbelli gyermek előtt, újjával rámutatott a saját fiára.

A gyermek illő módon felállott.

— Ki fia vagy? — kérdezi a fiútól.

— A kiedé, — feleli bátran a gyermek.

— Ennye be nagy számár vagy! Hát ezt így kell mondani az iskolában? Csak ne felelj nekem elég ügyesen, adok én neked! — s ökegyelméhez illő enyelgéssel tette hozzá — de még a tanító uradnak is!

Én erre azt gondoltam, még csak az kellene, hogy bíró uram itt a kis esemetéjével együtt engem is jól elnadrágszíjjazzon.

— No fiacskám, vigyázz, — siettem segítségére a kis fiúnak — bíró uram otthon a te édes apád, de te most az iskolában vagy, felelj hát úgy, ahogy az iskolában szoktak s mondd meg az édes apád nevét.

— A Nagy Jánosé, — felelt a fiu, de úgy látszik ismerte az édesapja eszejárását, mert torkaszakadtából ordítani kezdett. — Ennyi az egész? Azt is mondd meg, kinek a szolgálatjára — faggatja tovább Nagy János uram.

— Senkinek, — szepegte a fiu.

— Senkinek? Jaj te számár, hát a tanítód még erre sem tanított meg? Hát most megantitalk én. Ha valaki tőled azt kérdezi, ki fia vagy? Arra te azt feleled, a Nagy János bíró uramé, kiednek a szolgálatjára. Értetted-e? — és aztán felém fordult. Ezt így tanította a megboldogult rektor ur, nyugodjék békével, mert ő tudta, mi a tisztesség!

És ezzel bíró uram felesapta a kalapját s mint aki dolgát elvégezte, ott hagyott minket.

De amint kiléptem én is az utcára, észre kellett vennem, hogy ezek után a Nagy János bíró uram respektusa még nagyobb leve, mint eddig volt, uton-utfélen arról beszéltek és én innen is, onnan is jól hallottam, amint ezt az emberek egymásnak mondták:

— Megadá neki! Tanulhatott belőle!

És én gondolataimban elmerülve tűnődhettem azon, miképpen lehetnek boldogult elődöm méltó követője. Mert hát ha ez nem sikerül, rosszul fizet majd a . . . kepe.

*

Másnap iskola dolgában bíró uramhoz kellett mennem. Mikor benyitottam bíróné asszonyom szörnyen jajgatott.

— Jaj szent atyám, Zsuzsi a friss tojást összekeverte a régivel!

— Hát az olyan nagy baj, nénémasszony?

— Hogyne volna nagy baj! Hiszen tyukot akarok ültetni s most nem tudom, melyik tojásban van csirke.

— No hát akkor éppen jókor jöttem.

— Hát tud rajtam ecsmuram segíteni?

— Hogyne tudnék! Ide hamar azt a tojást! Ne féljen, kiválogatom én mindegy szálíg!

Bíróné asszonyom már elémbé is tette a nagy kosár tojást.

— Ó, hogy az Isten áldja meg, be jó, hogy idejött!

És én elkezdtem a tojásokat a napfélfordítva s kezem között forgatva nézegetni.

— Ez jó. Ez nem friss. Ez nagyon régi, — csendesen morgogtam magamban.

— Éppen mintha a megboldogult rektor urat látnám — megfiatalodva, — kiáltott fel lelkesülten bíróné asszonyom.

És én a helyzetet ha ki akartam volna tökéletesen aknázni, bíróné asszonyom még ebédre is ott marasztott volna. De hát én is tudtam, mi a tisztesség, kinéztem a tojásokat és elbucsztam, hogy majd akkor jövők, mikor bíró uram is itthon lesz.

És ó csodák csodája! Három hét mulva valamennyi tojás kikelt s míg én elragadtatással magasztaltam tyukanyó kitar-

tását, többé a faluban nem volt okosabb ember nálamnál s már azt mondogatták, hogy még a boldogult rektor sem tudna a nyomomban megállani.

Ettől a naptól sorsom egészen megváltozott. Tekintélyem már olyan nagy volt, hogy valamennyi iskolaszéki tag engem nézett ki — vejenék.

De új hivatásom új terheket rótt a vállaimra. Lakadalom, keresztelő a faluban többé nélkülöm meg nem eshetett. Ott voltam valamennyi disznótoron, de az is igaz, hogy hírem, tudtom és „szakértelmem“ nélkül több tyukot sem íltettek a faluban.

Áldott szerencsém, hogy a csirkéknek nincsen anyakönyvük, mert ha volna, a faluban engem irtak volna be a csirkébábnak.

De sorsomnak eme fordulata azt is megmutatta, hogy az ember respektusa az asszonyokkal való jó viszonytól függ, senki mástól!

És aztán... boldogult elődömet úgy elfelejtették, mintha soha sem ismerték volna.

Az ám! De a sok tojás „kinézése“ miatt a tanítványaim a saját nevüket is kezdték elfelejteni. Pedig a fő már zöidült s a gyermek kellett a kis liba őrzéséhez. Az egzámen is rohamosan közeledett.

De megérkezett a tanfelügyelő ur levele is, melyben tudatja az iskolaszékkel, hogy személyesen akar meggyőződni „a tanítás mikénti állapotáról“.

— No édes eszem, most találj ki, melyik gyermek fejében van csirke... akarom mondani, tudomány!

Amint így gondolkozom, töprengök, mintha minden sarokból csak az kiabálták volna: bezzeg a régi rektor egzáménem megfelelt minden gyermek nagyszerűen!

— Megfelelt? Hiszen a szájhagyomány arról is sokat beszél, hogy elődöm többet dolgozott az iskolán kívül, mint belül.

És egyszerre lőn nagy világosság az elmémben.

— Itt kutya van a kertben. Ez nem tiszta dolog, — füztem tovább a gondolataimat. És elkezdett valami furcsa gondolat motoszkálni fejemben. És megvilágosodék előltem a nagy titok.

Ha értett tisztelt elődöm a mesterfogásokhoz, miért ne értek én is, de én modernebb leszek, az bizonyos. Ja, az új idők új dolgokat kívánnak.

Egyszerre hivatásom magaslatán állottam. Mit törődtem azzal, hogy jó a tanfelügyelő. Már attól sem féltem volna, ha maga a miniszter jó. Én már ott voltam boldogult elődöm nyomdokaiban.

*

Elérkezett az egzámen napja. A gyermekek arca ragyogott az örömtől. Örültek a vakációnak. A válás nekik nem okozott fájdalmat.

A közvélemény ezt az örömet is az én javamra könyvelte el és szentül hitte mindenki, hogy a gyermekek az egzáméneknél örvendenek.

Nálunk az egzámét mindenkor a templomban tartották. Ide befér az egész falu.

Vasárnap volt a napja, hogy mindenki eljöhessen. Harangszó jelezte, hogy kezdődik az egzámen. A haragok utolsó kondulása után bevonultunk mindnyájan a templomba.

Az Ur asztalára raktam ki az írásokat és ott ült a tanfelügyelő ur is. A gyermekek ajkán megszólalt az ének: „Te rólad zeng dícséretünk!“

A tiszteletes ur a szószéken imába kezdett és hálát adott a jó Istennek, aki még a szenge gyermekieket is meg tudta világosítani. De amikor áldást kért a lelkes tanítóra és annak pihenést nem ismerő szorgalmára, megjelentek előltem a tojásokból „kinézett“ csirkék valamennyien és a csipogásuk azt sugta: hogy fog ez végződni?...

Az imádság után mind leültünk és én elkezdtem a tanulókat kérdezni. Valahány kérdésem elhangzott, a gyermekek magasra feltartották ujjaikat. Azt akarta valamennyi, hogy a figyelmemet magára vonja.

— Netene, — szólalt meg a bíró úram — itt valamennyi felelni akar.

Én pedig az általános csudálkozás közben egész hanyagult mutattam, hol az egyik, hol a másik gyermekre és az felelt nagyszerűen. Úgy ment végig a vizsga, mint a karikacsapás.

A szülők padosraiból csak úgy ömlött a sok elismerés.

— Ilyen egzámét még a boldogult rektor úrtól sem láttunk! — sottogtak az emberek.

Csak a tanfelügyelő hallgatott. De minél jobban hallgatott, annál inkább tünődtem: hej, hogy fog ez végződni?

De hát bevégződött. Betelt ezen is, hogy aminek kezdete van, végének is kell lenni.

A tanfelügyelő ur nagyszerű beszédében buzdította a szülőket a jó tanító szeretetére, a tanulókat a szorgalomra intette s a vége? A szorgalmas tanító munkásságát nagyon megdicsérte.

A bíró úrammal ebédeltünk. Volt ott étel, ital bőven és lelkes pohárköszöntők zárták be a nagy napot.

Ebéd végén a dícsősgétől már majdnem elrepiültem, de a tanfelügyelő karon fogott s mielőtt magunkra maradtunk, mélyen a szemem közé nézett s jószágosan kérdezte:

— Most mondja meg ösztönt, mit csinált, hogy minden gyermek olyan szépen felelt?

Elbén a pillanatban arra gondoltam, hogy a tanfelügyelő ur a rengeteg halálra számt csirke nyomorult életéért vádat szór a fejemre s én megsemmisülve álltam a nagy dícsőség után mellette. De bele néztem jószágos szemébe s többé már nem féltem semmitől.

— Egyszerű dolog az egész. Itt azt kívánják, hogy a gyermekek okvetlenül tudjanak minden kérdésre felelni.

— Ezt eddig megértettem, de hogy lehetett ez?

— Nagyon könnyen. A gyermekeket arra szoktattam, hogy aki tudja, tartsa fel a jobb kezét s aki nem tudja a bal kezét. — S persze, a balkezestől semmit sem kérdezett... És most Isten önnel! Én tudom, hogy a tanítóra a jól teljesített kötelesség mellett milyen nagy szenvedések várnak. Első a megélhetés, s a saját érdekünk szolgálatát bünnül fel nem róhatják azok, akik sorsunkat jobbra tenni nem törekednek. Bizzunk Istenben, hogy ez majd jobbra fordul. — és ezzel elváltunk.

Ötven esztendő telt el azóta és én még mindig tünődöm, mikor jó el az a jobb jövendő?

TANÁCSADÓ

Kérdés: *Olvastam, hogy Csepelen új rádióleadó állomás épül, amelynek leadását kristályos készülékkel lehet hallani. Készen van-e már az új leadó? (Ifj. S. L., Somogyfacs.)* — **Felelet:** Még nincs kész, felépítése hosszabb időt vesz igénybe.

Kérdés: *Huszonötévesztélkos hadirokkant vagyok s most annyira rosszabbodott állapotom, hogy kórházba kell mennem. Mivel betegpénztári tag vagyok, szeretném tudni, hogy arra az időre, míg a kórházban operálnak, megkapja-e a családom a táppénzt? (D. Gy., Békéscsaba.)* — **Felelet:** A Társadalombiztosító Intézet viseli a gyógykezelés költségét, de táppénzt csak abban az esetben ad, ha már elhagyta a kórházat és otthon gyógykezelési magát.

Kérdés: *1. Hány éves József főherceg? 2. Milyen callásu G. D. képviselő? (N. L., Csoma.)* — **Felelet:** 1. József kir. herceg tábornagy öfensége 1872. évben született, tehát most 59 esztendő.

Kérdés: *1. Elbocsátják-e a folyamórsgénel a próbaszolgálat után azokat, akik nem felelnek meg folyamórri szolgálatra? 2. Milyen előnyben részesülnek a folyamórsgénel az érettségizettek? 3. Milyen rangfokozatot érhet el érettségizett fiatal ember a folyamórsgénel? 4. Mikor hívják be szolgálatra a felvételt folyamórrieket, a felvételt után vagy pedig később? (P. J., Hajagos.)* — **Felelet:** 1. Elbocsátják. 2. Ha egyébként is teljesen megfelelnek, úgy könnyebben haladnak előre. 3. Az érettségizettek is, mint a többiek, a tisztési (rajos-negyedes) és al-tisztési (hajómester stb.) rendfokozatot nyerhetik el. 4. Rendszerint összel. Most azonban felvételt nincsen.

Kérdés: *Mi a mai értéke az 1919. évi március havi 600 koronának? (Ifj. K. J., Zalacsabar.)* — **Felelet:** Körülbelül 145 pengő.

Kérdés: *1. Hol kapható a „Szabadalmaztassunk“ című könyvecske? 2. Írtam a m. kir. gépkocsisági állomásnak, de nem válaszoltak levelemre, mit tegyek? (K. Gy., Derecske.)* — **Felelet:** 1. Elfogyott, most nem kapható. 2. Ajánlott levelet írjon, arra feltétlenül válaszolnak.

Kérdés: *Hány méter egy angol mérföld? (B. J., Szentlászó.)* — **Felelet:** Ezerhatszázkilenc méter.

Kérdés: *Van-e joga a zárgondnoknak a zár alatt lévő gabonát beraktározni más helyen, mint a tulajdonos pajtája? (3495. sz. előfizető, Tiszasüly.)* — **Felelet:** A zárgondnok elraktározhatja másutt is a gabonát, ha azonban ez költségkétséggel jár, akkor ez ellen tiltakozni kell a bíróság előtt.

Kérdés: *1. A világháború alatt az egyik hadtestparancsnokságnál őrszolgálatot teljesítettem, arvonalszolgálatnak tekinthető-e a volt beosztásom? 2. Jár-e nekem hadipénzték? 3. Hová forduljak, hogy a Károly-keresztet és a sebesülési érmet megkapjam? (B. A., Sátoraljaújhegy.)* — **Felelet:** 1. Nem. 2. Igen. 3. A m. kir. honvédelmi miniszter úrhoz. A jogszultságot igazolni kell.

A SÁTÁN

REGÉNY

IRTA: DIVÉKY ISTVÁN.

(2. közlemény.)

II. FEJEZET.

Pat munkába lép.

— Tóbiás! Hé, hallod-e, Baker Tóbiás! — kiáltotta most már szinte eszelős rémülettel s felugrott a székről. A falhoz akart menni, hogy felkattantsa a villanyt. Alig tett botorkálva egy-két lépést, egy mozdulatlan alakba botlott. A szíverése is elállt a rémülettől, megfordult, tovább bottlott-csetlett, a keze már a falat érte, egy darabig tapogatózkodott, végre megtalálta a villanyt, csavart egyet rajta s a fény — nem gyulladt fel...

— Segítség! — ordított fel minden izében remegve. — Segítség! Gyujtsatok világosságot... Mi történt itten? Segítség...

Valaki felhorkant, azután mélyet sóhajtott. Mozgolódás nesze hallatszott.

— Ki az? Ki van itt? — kérdezte a rémülettől didegve Smith Sámuel...

— Te vagy az, Sam? — hallotta Baker Tóbiás hangját. Olyan furesán érzem magamat... Mi történt itt?

Smith szeretett volna felujjongani: hiszen itt van az ő öreg barátja! Nincs már egyedül, hála Istennek!

Ebben a pillanatban mély horkanás hallatszott s nyomban utána álmos, kábult hang szólalt meg, gyenge mérgelődéssel.

— Mi az ördögöt csináltak itt? Miért nem gyujtjátok fel a villanyt? Hiszen semmit sem látni...

Smith Sámuel a zsebéhez kapott s elővette villanyos zseblámpáját. Felkattintotta a gombot s a lámpácska kerek fénysugarával körülvilágította a szobát.

Ugyancsak furcsa látvány tárult elébe. A Spiritisza Club tagjai, akik az előbb még olyan feszült figyelemmel s áhitatos megrendüléssel várták Styx professzor szellemidéző mutatványait, most mellükre ejtett fővel aludtak a széles karosszékekben. Csak ketten voltak ébren, Baker Tóbiás és egy bozontos haju öreg ember, ugyanaz, aki az imént olyan zsörtölődő hangon horkant fel.

— Mi történt itt? — dermedt meg ismét Smith Sámuel szíve. — Hol a professzor?

— Hol a professzor? — ismételte bambán Baker Tóbiás.

— Igen, hol van Styx professzor, meg a titkársa? — kiáltotta a busafejű.

Smith Sámuel egyába beleszurt a gyanu: itt valami nem becüsletes dolog történt...

Odaugrott ahhoz az ajtóhoz, amelyen keresztül Styx professzorék a szobába vonultak és febrántotta.

Egyszerre fény ömlött a szobába s ez a világosság já eszméltető volt, itt is, ott is ébredezni kezdtek kábulatukból a Spiritisza Club tagjai.

Csönd volt, csupán néhány elfojtott ásitás hallatszott s az a nesz, amelyet a nyújtózkodó emberek idéztek elő, — amikor egyszerre rémült ordítás hagyta el Smith Sámuel ajkát.

— Teremtő Istenem! Nézzék, — nézzék!

És támolyogva, egész testében reszketve nekidől a falnak.

Mindnyáján odaugrottak. Furcsa, rekedt hördülés szakadt fel belőlük.

A másik szoba közepén a szőnyegen ott feküdt Styx professzor. Egy tör markolata állott ki a szívéből s körülötte véres volt a szőnyeg...

— Jössz?

— Mondtam már, hogy nem megyek.

— Mégis... gondold meg...

— Meggondoltam...

— Tehát...

— Itthon maradok...

— Ejnye, kedves Patom, nem ismerek rád!

— Kedves Harrym, tudd ezt be annak, hogy halálosan kimerült vagyok. Két éjszaka nem láttam ágyat s mi tagadás, már nem vagyok fiatal csikó... Az én koromban már legalább harmadnaponkint ki kell aludnia magát az embernek...

— Gondold meg, hogy Jeritzta énekel a Metropolitanban.

— Rajongok érte, de ma nem tudnék gyönyörködni az énekében. Az a Lowell- eset tulságosan megdolgoltatott.

— De volt is eredmény! Siker! Kedves Patom! Én, a rendőrfőnök, mondom neked, hogy különb vagy, mint a legügyesebb embereim.

— Kedves Harrym, nagyon udvarias vagy!

— Udvariasság! — tüzelt Simpson rendőrfőnök.

— Ha Patról, a magándetektívről van szó, akkor igazán nincs szükség udvariasságra, hogy elismerjük, mit érsz! De hát gondold meg a dolgot és gyere velem.

— A régi nóta, — nevetett Pat.

— Fejembe vettem, hogy annak az öröme, hogy olyan remekül megoldottad azt a Lowell- esetet, együtt töltjük a mai estét.

— Kedves vagy, Harrym, — nevetett Pat — de komoly vagy! Jól tudod, mennyire szeretlek s mindig örömet tartok veled, de... ma... képtelen vagyok erre... Majd eldőlök, olyan kimerült vagyok... Kivánom az ágyat...

— Pat, a fáradhatatlan Pat és az ágy! Hihetetlen! — kiáltotta fejét rázva Simpson.

— No látod! — bölintott Pat s egy ásitást fojtott el.

Simpson rendőrfőnök felállt.

— Akkor hát... Isten veled, kedves Patom. Ne haragudj, hogy olyan követelőző voltam, de... tudod, mennyire szeretlek...

Szeretettel ölelte meg barátját s már távozni készült, amikor megszólalt a telefon csengője.

— Az ördögbe is! — fakadt ki ásitva a detektív. — Ki zavarhat ilyenkor... és éppen a titkos telefonon...

Kibontakozott barátja karjai közül.

— Halló!... A rendőrség?... Igen, itt Pat... Micsoda? Simpson rendőrfőnök? Éppen nálam van...

— Kedves Harrym, — fordult Simpson felé — téged hajkurásznak az embereid... Tessék, beszélj velük...

Átadta a kagylót a rendőrfőnöknek.

— Halló, itt Simpson... Maga az, Brown? Nos?... Mit mond?... Gyilkosság... a Spiritisza Clubban? Ördögbe is... Micsoda? Azonnal megyek...

Nagyot fujva tette le a telefont s kezet nyujtott Patnak.

- Isten veled...
 — Hová mégy?
 — A Spiritisza Clubba... — mondta izgatottan Simpson rendőrfőnök. — Most telefonálta Brown felügyelő, hogy gyilkosság történt...
 — Az áldozat?
 — Styx professzor...
 — Á?! Aki most tért haza Indiából? S a gyilkos?
 — Sejtelmük sincs róla... Isten veled!
 — Megállj! — kiáltotta Pat.

A rendőrfőnök megtorpant és csodálkozva nézett Patra. Volt is oka, hogy elámuljon, mert Paton már nyoma sem volt a fáradságnak. Friss, ragyogó ember állott a rendőrfőnök előtt, egy ugrásra kész atléta, akinek szemei élénken csillogtak.
 — Veled megyek...

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

H
c c c c c c c jód

(Beküldte Mentés István Lentiszbathelyről.)

2. Szórejtvény.

zsidók
eszik (— *ka*) **lakoma láng**

(Beküldte Mentés István Lentiszbathely.)

3. Pótrejtvény.

— erta	— ándor	— ina
— lek	— stván	— ergely
— ivadar	— ándor	— ichárd
— enrik	— ihamér	— sdi
— ajos	— ladimir	— erenc
— lemér	— kos	

(Beküldte ifj. Tomaszovszky Mihály Nyíregyházáról.)

4. Szórejtvény.

csuka kártyában van жой

(Beküldte Balázs Béla Noszvajról.)

5. Pontrejtvény.

U . b . r . z . a

(Beküldte Kiss S. János Tácról.)

6. Szórejtvény.

Sza nem hazugság morodni

(Beküldte Szébenyi Ilonka Gencshátpusztáról.)

7. Szórejtvény.

V A N N S O i rossz kívánság
á

(Beküldte Boda Mihály Törökszentmiklósról.)

8. Szórejtvény.

réfi madár elme
(— *fi*)

(Beküldte Gusztics János Háromfáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyerteseik névsorával a 38-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincsen módunkban közölni.

A 32-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Méregkeverő.** 2. Szórejtvény: **Söntés.** 3. Szórejtvény: **Motorkerékpár.** 4. Szórejtvény: **Tétény.** 5. Szórejtvény: **Csintalan.** 6. Pontrejtvény: **Pesti Hirlap.** 7. Szórejtvény: **Fejős tehén.** 8. Szórejtvény: **Nagyothalló.**

Helyesen megfejtették: Bagó János, Fekete Imre, Guth Károly, Dobozy Éva, Szekrényes Péter, Lovag János, Szily Mariska, Szántó István, Süle János, Szabó Imre, Wagner György, Gaál Vince, Patonai József, Vedres Máté, Bibó Balázs, Idei Irma, Ferencz Károly, Mihályi Béla, Niklai István, Farkas János, Torók Kálmán, F. Hadnagy Péter, Kives Ferenc, ifj. Dobos György, Király István, Zsiross Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: Niklai István (Major), ifj. Dobos György (Örvényeshegy).

A 33-ik számban közölt rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyerteseik névsorával, jövő héten közöljük.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Augusztus hó 23-án, vasárnap.

Ló-, marha- sertés- és kirakodóvásár: Füzesgyarmat, Kiskunmajsa, Kunhegyes, Tiszaföldvár. — Kirakodóvásár: Budapest.

Augusztus hó 24-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Babocea, Bátaszék, Döbrököz, Görcsöny, Gyöngyös, Hajdúböszörmény, Hatászi, Jákóhalma, Körmen, Lovászpata (sertésvásár bizonytalan), Pusztamérzes, Sümeg, Szil, Vámospércs. — Ló-, marha- és sertésvásár: Szécsény. — Kirakodóvásár: Budapest.

Augusztus hó 25-én, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Iván, Csesztreg (sertésvásár bizonytalan), Jánoshalma, Jánosháza (sertésvásár bizonytalan), Köröshegy, Letenye, Rum (sertésvásár bizonytalan), Szabadhidvég, Toponár (sertésvásár bizonytalan), Vásárosbócs (sertésvásár bizonytalan), Veszprémsársány. — Ló-, marha- és sertésvásár: Tata. — Kirakodóvásár: Budapest, Szécsény.

Augusztus hó 26-án, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Kiskunhalas, Tiszabercel. — Kirakodóvásár: Budapest, Tata.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak augusztus hó 17-én.)

GABONATŐZSDE

KÉSZÁRUPIAIC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínű forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza, tiszavidéki 77 kg-os 9.40—10.10, 78 kg-os 9.55—10.25, 79 kg-os 9.70—10.40, 80 kg-os 9.80—10.50, felsőtiszai, fejemegyei és dunántúli 77 kg-os 9.20—9.60, 78 kg-os 9.35—9.75, 79 kg-os 9.50—9.90, 80 kg-os 9.60—10.00, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 9.15—9.50, 78 kg-os 9.30—9.65, 79 kg-os 9.45—9.80, 80 kg-os 9.55—9.90 pengő métermázsánként.

Pestvidéki rozs 8.60—8.75, egyéb rozs 8.75—9.00, takarmányárpa elsőrendű 15.25—15.50, takarmányárpa másodrendű 14.50—15.00, felvidéki sörárpa 17.00—19.00, egyéb sörárpa 16.00—17.00, zab, elsőrendű 18.50—18.75, tengeri 15.75—16.00 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Buza decemberre 11.30—11.32. márciusra 12.40—12.42. Rozs decemberre 11.15—11.18. márciusra 12.15—12.18. Tengeri májusra 13.42—13.46 pengő métermázsánként.

A készrúpiac és határidőpiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és megkereskedelmi r. t. heti jelentése). Bőborheremag. Az üzlet megcsappant, külföldi érdeklődés nem mutatkozik, ilyen helyzetnél ára csökkent. Szőszös-bükköny. Élénk kínálat mellett több tétel elhelyezést talált. Lucerna-mag eszélese folyamatban van, a beérkezett minták szép világos színt mutatnak, kevés a gyommag, a minőség határozottan jónak mondható. Ára még nem alakult ki. Löheremag. A termelők értesítési szerint a Dunántúlon kedvezőbb. Tiszavidéken gyengébb termésre van kilátás. Tarlórepemag, mustármagra, kalesre, muharmagra még érkezők rendelkezések; gazdák pannonbükköny és őszi vetésre fűmagvak és fűmagkeverékek iránt is érdeklődnek. A budapesti ár- és értéktörszede hivatalos jegyzései 100 kg-ként, nyersárúrt budapesti paritásában: káposztarepce 20.75—21.50, bőborhere 28—30, szőszösbükköny 27—29, lenmag elsőrendű 24—24.50, lenmag másodrendű 22—22.50, Viktória borsó 19—22, zöldborsó 16—18 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: buzadara 48—54, duplanullás finom tészta-liszt 44—48, nullás 44—48, kettős főzölliszt 41—44, négyes kenyér-liszt 40—42 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 12, borsóhéj 13, borsókorpa 13, buzakonkoly 11.50, konkolydara 12.50, lenmaggócscsa 21, napraforgó-pogácsa 18, repegócscsa 13, rozskonkoly 11, rozskorpa 11, rozsoecu 10, rozstakarmányliszt 17, szójabab-pozácsaliszt nagyban 24, kicsiben 26, tökmagpogácsa 21 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna másodrendű 7.50—8, harmadrendű, csomagolásra 5—7, muharszéna 7.80—9.50, lucernaszéna 11—12, zabosbükkönyszéna 8.50, alomszalma, másodrendű 3.60—3.80 pengő métermázsánként.

Cirokszakál. Takaró szalma (uradalmi) 30—32, takaró szalma (kisgazdától) 27—29, béhés szalma (uradalmi) 8—10, béhés szalma (kisgazdától) 8—10 pengő métermázsánként. — *Ciroknag* 9 pengő métermázsánként.

Borjuvásár. Élő borjú: Belföldi szopós, elsőrendű 0.85—0.96, ki-vételezen 1.10, másodrendű 0.70—0.84 pengő kg-ként, elősúlyban.

Juhvásár. Feljavított juh 0.54 pengő kg-ként, elősúlyban.

Tenyészmárhák és jármosókörök. Elsőrendű belföldi jármosókör (tarka) 0.85—0.86, elsőrendű belföldi jármosókör (fehér) 0.85—0.86, 1½—2 éves úszók 0.82—0.84, 1½—2 éves tinók 0.82—0.84, fiatal, friss fejes tehén 1.10—1.20 pengő kg-ként, elősúlyban.

Lövászár. Csikó 40—84, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 370—530, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 210—350, számaró 30—110, alárendelt minőségű lovak 25—210, vágólovak 28—160 pengő darabonként.

Vágómarhavásár. Ökör 60—70, bika 74, tehén legjobbj 72—82, közép 56—71, gyenge 48—52, bivaly 22, növendék 62—80 fillér kilogrammonként, elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 104—108, közép 108—110, nehéz 110—113, keresztezett 113—114 fillér kilogrammonként.

Gyapju. A magyar piacon körülbelül 70.000 kg középminőségű fésűsgyapju kelt el 0.90—1.05 pengőig terjedő árakon, az vidéki állomások.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar 0.60, tarka (40 kilóig) 0.70, (40 kilón felül) 0.80, borjubőr (rövid lábú) 6¼ kilóig 1.15, nehezebb 0.95 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhabús, a nyílt piacokon: Rostélyos, vastaglátszín, felsől, fehérpecsenye, hosszú, gömbölyű felsől 180—320, farto, lapocka, puhahátszín 180—280, szegye, dagadó 120—160, gulyásnak való 120—180 fillér kilogrammonként. *Borjúhús:* Felszeletelt comb 280—380, sütnivaló 130—320, pórköltnek való 100—240 fillér kilogrammonként. — *Juh- és bárányhús:* Juhcomb 160—260, gerinc 140—180, lapocka 140—180, pórköltnek való 80—160 fillér kilogrammonként. — *Sertés-hús:* Friss karaj 240—340, friss comb, tarja, lapocka 200—230, friss oldalas 140—190, füstölt sertés-hús, helybeli karaj, lapocka, tarja, oldalas 200—340, olvasztani való szalonna 120—150, sózott kenyér-szalonna 140—180, füstölt 160—200, háj 150—170, zsíros tepertő 160—200, helybeli sertésszár 140—160 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élt állatok a nyílt piacokon: Tyúk 220—300, csirke 100—260, ruca 200—500 fillér darabonként. — *Leolt állatok:* Csirke 270—360, hizott ruca 180—240, lud hizott 180—240, ludmáj 300—800, ludzsír és háj 220—300 fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Friss teatojás 8—10, főzötttojás 7—8 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Özgerinc 450—600, comb 300—400, többi része 50—120, vaddisznógerinc 300—360, comb 260—300, többi része 80—200 fillér kilogrammonként, fogoly 120—180 fillér darabonként.

Hal. Élt állatok a nyílt piacokon: Hareca 400—500, ponty 180—260, kárász 140—200, compó 200—250 fillér kilogrammonként. — *Rák:* Folyami rák 10—100 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 32—36, lefőlézött 16, aludttej 100, tejszín 20—320, tejföl 140—200, centrifugált teavaj tömbben 360—400,10 dekagrammos csomagolásban 360—420, főzöttvaj 260—320, szedett vidéki 260—360, tehénúró 80—100, sovány tehénúró 40—60, juhtúró 200—240, kevertúró 140—200, líptói túró 360—400, juhsajt 200—280, sajt ementáli, hazai 360—500, trappista hazai 200—320 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 28—64, borsó hántolt feles 36—80, bab, fehér aprószemű 30—50, nagyszemű 48—100, színes 32—52, finom árpakása 50—120, durva 60—80, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Zöldiség. A nyílt piacokon: Sárgrépa csomója 4—16, petrezselyem zöldjével csomója 4—16, zeller zöldjével, üdonság darabja 2—8, karfiol 40—160, vöröshagyma makói 18—24, fokhagyma zöldjével csomója 32—40, cékla 12—24, fejeskáposzta hazai 8—16, savanyított káposzta 40—60, kelkáposzta 10—24, vöröskáposzta hazai 22—33, fejjessalata hazai 5—10, torna hazai 40—120, ősziraburgonya 12—14, nyári rózsa 14—16, Ella 12—14, közönséges 6—8, kifli 20—22, tömör csipkegomba 160—300, szegfűgomba 220—240, éti, vargánya, tinóra gomba 160—200, szárított gomba 800—1600 fillér kilogrammonként. Feketeretek kilogrammonként 16—24, hónaposrettek csomója 4—10, ugorka 12—30, ceetben savanyított 120—160, kovászos 40—60, salátának való 8—16 fillér kilogrammonként, paprika, üdonság darabja 1—2, nagy paprika, üdonság darabja 1—2, paprika, nagy 12—16, apró 24—30, savanyított paprika 100—160, főzöttök 6—10, tök gyalult 16—20, paradicsom 6—14 fillér kilogrammonként, paradicsomkonzerv literje 50—70, vajbab 26—40, zöldbab 26—50, zöldborsó 50—100, kifejtett zöldborsó 80—200, sóka 18—26, paraj tizsított 20—26 fillér kilogrammonként, zöld tengeri csó 4—7 fillér darabonként.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nyári édesalma 30—80, rétesalma 20—50, közönséges körte 30—90, vörös szilva 12—30, magbaváló kék szilva 70, ringló 80—100, befőzni való ringló 24—50, elsőrendű kajszinbarack 140—180, őszibarack 70—80, befőzni való 70—100, csemegeszőlő 60—100, sárgadinnye 8—18, görög dinnye 5—6, faj görög 6—16, hazai aszaltszilva 80—180, szilvaiz 120—160, gyümölcsiz 140—320, keményhjú dió 90—140, dióél 320—520, mogyoró héjazott 300—320, mandula héjazott 400—600 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemes paprika 340—400, félédes gulyás 320—360, rózsapaprika 240—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 120—140, pergett méz 120—160, háziszappan 120—160, közönséges szappan 80—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak Szegeden: Édesnemes paprika 1.75—1.85, félédes paprika 1.10—1.40, rózsapaprika 0.80—1, másodrendű paprika 0.55—0.70, harmadrendű paprika 0.25—0.30, fűzerpaprika 2—3.25 pengő. — *Kalocsán:* Édesnemes paprika 1.80—1.90, rózsapaprika 1.10—1.30, másodrendű paprika 0.35—0.38, harmadrendű paprika 0.20—0.25, fűzérés csöves paprika 0.90—1.20 pengő kg-ként.

Borpiac. Az üzletlenség tovább tart, a kereslet csekély és a termelők részéről sem mutatkozik nagy eladási kedv. Az árak változatlanul 1.20—1.40 pengő között mozognak homoki vidéken minőség szerint hektoliterfokonként, eladás azonban kevés fordult elő. Jobbminőségű hegyvidéki borok iránt kereslet egyáltalában nincsen.

Papiac. A magyar valuta védelme érdekében történt kormányintézkedések a papiac helyzetét erősen befolyásolják. Külföldi fatermékek beszerzése is csak a Magyar Nemzeti Bank engedélyével lehetséges és így számolni kell azzal, hogy a közeljövőben csak kis mennyiségű fenőfát importálhatunk. *Tízfilléres* a korlátozó rendeletek kedvező helyzetet teremtenek a belföldi ár részére és így a gyengébb minőségű áru is könnyen fog vevőre találni. Belföldi egyéves búkkhasáb 300—320, tölgy- és cserhasáb 265—280, cserdorong 230—240 pengő budapesti paritásában. A román kereskedelmi szerződéssel kapcsolatban a magyar tüzifavám mérséklése várható. *Keményjában* alig van üzlet és a kiviteli tevékenység is szűnhet.

Idegen pénzemek vételi és eladási ára augusztus hó 17-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelel lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 27.70 (28); dollár 5.71 (5.76); hollandi forint 2.29 (2.31); német márká 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.12) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbre kerül egy darab:* Csehkorona 16.94 (17.10); szerb dinár 10.08 (10.18); oláh lei 3.40 (3.41); francia frank 22.60 (23); olasz lira 29.80 (30.20); lengyel zloty 63.65 (64.25); osztrák schilling 80.05 (80.75) fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.